

Sreda, 23. jul 2008. godine

Svedok Alun Roberts

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 09.05 h

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA ORIE: Želim svima dobro jutro. Gospodine sekretare, molim vas da najavi predmet.

sekretar: Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro svima u sudnici. Ovo je *Predmet IT-06-90-T, Tužilac protiv Ante Gotovine i ostalih.*

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem, gospodine sekretare. Dobro jutro, gospodine Roberts. Želeo bih da vas podsetim da ste još uvek pod zakletvom koju ste dali na početku svog svedočenja. Jeste li spremni da nastavite, gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Jesam, časni Sude. Samo jedno administrativno pitanje. Juče je ostao dokazni predmet koji nosi oznaku 1D41-0043. Ja bih želeo da ga predložim na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nemam prigovor. Naravno, nisam siguran otkud ti dokumenti, iako su neki dokumenti kasnije, čini mi se, otkrili da su hrvatske vlasti bile te koje su zaplenile te dokumente. Ali, neki od njih nisu potpisani. Ovaj konkretno nije potpisan, tako da postoji određena sumnja u pogledu pouzdanosti, ali ne ulažemo prigovor.

SUDIJA ORIE: Vi, u stvari, kažete: budite oprezni, ali mi ne prigovaramo. A mi smo uvek oprezni, gospodine Waespi. Ako ima ikakvo pitanje oko toga da li neki dokument nije potpisan, a nema prigovora, mi ćemo ga usvojiti, a onda ćemo videti koju težinu da mu damo. Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D702.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D702 se usvaja. Molim nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

svedok: Alun Roberts

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT MIŠETIĆ

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dobro jutro, gospodine Roberts.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Dobro jutro. Zamolio bih samo za jedno razjašnjenje. Ne znam da li je to odgovarajuće, ali..

SUDIJA ORIE: Zavisi od toga šta tražite da se razjasni.

SVEDOK ROBERTS: To se odnosi na onaj niz članaka koji sam dobio od Odbrane da pregledam. To sam uradio sinoć usmeno, a pripremio sam i jedan mali podnesak. Prošao sam kroz svaki članak u tom svežnju i bojama označio svoje citate, kao i one viših glasnogovornika i zvaničnika Ujedinjenih nacija. Ja bih zamolio da to uđe kao moj odgovor i ako je moguće, da objasnim to u odgovarajuće vreme.

SUDIJA ORIE: U redu. Izvolite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, moj predlog je da gospodin Waespi i ja tokom sledeće pauze pogledamo to, kako bih mogao da vidim koja pitanja da postavim u sledećem delu, ako je potrebno.

SUDIJA ORIE: U redu. Jedno pitanje. Vi ste tražili od svedoka da nešto uradi i kaže šta je našao.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: I u takvim okolnostima, bilo da je u pisanom obliku ili usmeno, Pretresno veće ima pravo da dobije odgovor na to.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Apsolutno, ja bih samo želeo da vidim da li je to neka pisana analiza.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Roberts, uradićemo sledeće. Dajte primerak svog pisanog odgovora, da tako kažemo, stranama da one mogu da to pogledaju i da vide da li je to u formatu u kojem Pretresno veće može dobiti vaše odgovore. Ako ne, onda će vam gospodin Mišetić dati priliku da odgovorite na pitanje koje vam je juče postavio.

SVEDOK ROBERTS: Razumem. Ja bih želeo priliku da i usmeno odgovorim.

SUDIJA ORIE: Ostavljam to u određenoj meri u rukama gospodina Mišetića, on ima ograničeno vreme. A ako ste vi jasno odgovorili na pitanje, onda zaključujem da će gospodin Mišetić dati priliku gospodinu Robertsu da doda šta god on želi.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Naravno, časni Sude. Zamolio bih da se sada pozove dokument koji nosi broj 1D41-0401. To je video, to je jedan kratki isečak iz konferencije za štampu koja je održana u štabu Vojske RSK sa generalom Forandom 4. avgusta negde oko podneva. To je konferencija za štampu koju spominjete u izjavi. To je samo njen deo, ali to je jedino što imamo. Pa bih vas zamolio da pogledate, a onda ću vam postaviti nekoliko pitanja.

(video snimak)

*Što se tiče granatiranja Knina, ne znamo mnogo više nego vi. Granatiranje je počelo jutros u pet sati, oko pet sati...
Hrvatske vlasti su obavestile štab Ujedinjenih nacija u Zagrebu o ovome.
Ne znam kada je našem štabu u Zagrebu dojavljeno kad će se tačno dogoditi napad. U 3.50 časova jutros rečeno nam je da će Hrvati možda napasti u 5.00 časova.
Na određenim područjima smo uspeali suzbiti njihov prodor...*

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, da li ovaj video snimak, ili ovaj deo koji smo videli, tačno odražava onaj deo razgovora koji se vodio 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je general Forand govorio o tome da su trupe Ujedinjenih nacija mogle da zadrže HV u određenim delovima?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Sećam se nečega što je rekao sada i mislim da je rekao da je to bilo u početnoj fazi operacije, kad je bila zona razdvajanja. I on je mislio uglavnom na tu zonu razdvajanja. A bila je velika zabrinutost oko toga šta će se dogoditi sa mirovnjacima Ujedinjenih nacija u zoni razdvajanja, u zoni Četvrtog bataljona.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ova konferencija za štampu se održala u Štabu RSK, je li tako?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da nije. Mislim da smo otišli u zgradu Vlade, u press centar, za koji je postojala posebna prostorija. Ali, mislim da je ovo bilo u stvari, u predsoblju prostora pred kantinom, to je bio nekakav centralni hodnik, i možete da vidite u pozadini daske koje razdvajaju taj prostor. To je bio vrlo improvizovan sastanak imajući na umu situaciju.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li je bilo naoružanih vojnika RSK u blizini mesta gde ste držali ovu konferenciju?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne mogu da se setim, sve se brzo odvijalo. Taj sastanak nije bio dugačak, ali ne mogu da se setim da je u blizini bilo vojnika.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Sada ću još jednom pokazati video snimak.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, molim da mi pomognete. Ovaj video nije bio pokazan generalu Forandu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dobili smo ga u zadnja tri dana, časni Sude. Tako da ga tada nismo imali.

SUDIJA ORIE: Da, to je onda objašnjenje, niste ga znači imali da biste ga pokazali gospodinu Forandu. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Molim vas da obratite pažnju na pozadinu i da pogledate možete li da vidite bilo koga s oružjem u pozadini.

(video snimak)

Što se tiče granatiranja Knina, ne znamo mnogo više nego vi. Granatiranje je počelo jutros u pet sati, oko pet sati... Hrvatske vlasti su obavestile...

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ako bismo mogli da vratimo malo unazad.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li ova osoba ima pušku na leđima. To je senka, ali da li to vidite?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ovde?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: To što je iznad glave generala Foranda. Izgleda da se radi o pušci ili nečem, što se nalazi levo od čoveka. Direktno ispod slova "K", ako povučete liniju.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Gledam, ali ne mogu da budem siguran. Ne mogu da se setim, gledajući sada ovu fotografiju da je to to. Ali vi ste to možda analizirali, a ja sedeći tamo na onom sedištu, nisam mogao da vidim ništa iza sebe, video sam samo ono ispred.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Mislio sam da će vam ovo možda osvežiti pamćenje. Zamolio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, nema prigovora. Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D703.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D703 se usvaja u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Zahvaljujem, časni Sude.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, da vam sada pokažem nekoliko dokumenata. A kako bismo uštedeli vreme, pokazaću vam tri dokumenta, a onda ću vam postaviti nekoliko pitanja o tome. Ali pre toga, da li ste na tom video snimku prepoznali ko je bio vaš prevodilac tada?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: To je bio prevodilac kog sam čuo juče i kog sam spominjao na poluzatvorenoj sednici.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Gospodine sekretare, sada bih zamolio da se prikaže dokument 1D41-0024.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je dokument Odeljenja za bezbednost komande Sedmog korpusa Vojske RSK. Predmet je Alun Roberts, portparol posmatrača Sektora Jug. U prvom pasusu stoji: "Odeljenje za bezbednost..."

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nisam siguran da li bi trebalo da pređemo na privatnu sednicu zbog ovog. Ja bih ukratko objasnio zašto mislim da...

SUDIJA ORIE: Preći ćemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, molim vas da nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Roberts, sada ćemo pogledati niz dokumenata koje je zaplenila hrvatska Vlada iz prostorija obaveštajnih službi RSK. A to je u skladu sa *Operacijom Horizont* o kojoj smo govorili juče pred kraj dana. Ako se pojave imena u tim dokumentima, morate znati da to ne znači da je Pretresno veće ustanovilo da su pojedinci koji se tu

spominju zaista i radili ono što se spominje u dokumentima. O tome će Pretresno veće kasnije doneti odluku.

SUDIJA ORIE: Da. Verodostojnost tih dokumenata je nešto što ćemo još razmatrati u bućnosti, ali dokumenti postoje, pa će gospodin Mišetić na osnovu tih dokumenata postavljati pitanja. Izvolite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Hvala. Dokument koji imamo na ekranu, gospodine Roberts, nosi datum 14. decembar 1994. godine. Tu stoji: "Služba bezbednosti vojnog odseka, kroz saradnju sa agentom Student, došla je do određenih saznanja o Robu Hendersonu..."

SUDIJA ORIE: Piše "informacija".

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Izvinjavam se, "određenih informacija o Robu Hendersonu, Kanađaninu, kao i do fotokopiranog materijala koji je nađen na stolu Aluna Robertsa". A u sledećem pasusu piše šta je priloženo, a to su dokumenti nađeni na stolu Aluna Robertsa.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja bih ove dokumente ponudio na usvajanje u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nema prigovora.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet Odbrane broj D704.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D704 se usvaja u spis. Izvolite nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Gospodine sekretare, mogu li dobiti dokument koji nosi oznaku 1D41-0032.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je dokument od 24. novembra 1994. godine. Predmet je: Kotil, Roberts, Stigner. Ne znam da li sam to ispravno izgovorio. "Zapažanja o njihovoj aktivnosti", i onda dokument spominje kontakt sa saradnikom Studentom: "proširio je ranija saznanja o aktivnosti Kotila, Robertsa i Stignera, i drugih pripadnika UNPROFOR-a u novonastaloj situaciji." Ako pogledate četvrti pasus: "Pored ostalih materijala saradnik je imao pismo koje je general Kotil poslao generalu Anti Gotovini u kojem ga pohvaljuje za saradnju oko rešenja problema osmatračnice u Crnom kod Zadra". "Saradnik je instruiran za dalji rad i izveštavanje o značajnim događajima". Molim da se okrene strana.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Samo pomerite do kraja strane. Tako, hvala.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Recite nam kad ste spremni, gospodine Roberts.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Završio sam.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim sledeću stranu na engleskom.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: "Metoda rada koja je primenjena, Fotil, Roberts, Stigner". Idemo na sledeću stranu, molim. Ovo su beleške sastanka sa agentom Student. Možete to da pogledate ako želite. Tu piše gde stanujete, šta radite, čime se bavite. Neću to da čitam, prepustiću vama da pogledate. Kažite kada ste gotovi, gospodine Roberts.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Časni Sude, molim da se ovaj dokument usvoji u spis.

TUŽILAC TIEGER: Nema prigovora, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D705, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D705 se usvaja u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim sada, gospodine sekretare, dokument koji nosi oznaku 1D41-0040.

SUDIJA ORIE: Gospodine Roberts, ne znam da li možete da upamtite sve informacije, jer ćemo mi postavljati pitanja kad pogledate sve dokumente. Ukoliko treba ponovo da pogledate dokumente, nadam se da oni postoje i na papiru. Nastavite.

SVEDOK ROBERTS: U redu je.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je dokument od 20. novembra 1994. godine. Naslovna strana ponovo spominje sastanak sa saradnikom Studentom vezan za sastanak komandanta Sedmog korpusa sa generalom Hrvatske vojske Antom Gotovinom u prisustvu komandanta Sektora Jug. Na naslovnoj strani se postavlja pitanje, odnosno piše da je saradnik Student instruiran da prati aktivnosti UNPROFOR-a i pokazatelje moguće agresije ustaša na RSK. Ako možemo da pređemo na treću stranu tog dokumenta, molim.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Dozvolite mi da pročitam taj pasus.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Naravno. Recite kad ste gotovi.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pređite, molim, na treću stranu ovog dokumenta.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo su beleške, odnosno objašnjenje sastanka sa saradnikom Studentom. U drugom pasusu stoji: "18. novembra 1994. godine održao sam vanredni sastanak sa saradnikom Studentom na okolnosti da se radi o važnom dokumentu koji je zahevaao hitnost obrade. Na pomenuti sastanak koji je održan u Zemuniku naš narednik je došao sa Alunom Robertsom." Prvo dozvolite da vas pitam zbog Pretresnog veća, Zemunik je na teritoriji koju su držali Hrvati, je li tako?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Zemunik je bio prelaz, jedan od službenih punktova gde se prelazilo iz unutrašnjeg sektora prema linji razdvajanja i prema teritoriji koja je bila pod kontrolom Hrvatske. Prema tome, moglo se ići dalje u gradove u Hrvatskoj, na primer u Zadar.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Da li možete da pročitate ostatak tog odlomka. A ja ću pročitati četvrti pasus: "Naš saradnik nije bio u mogućnosti da čuje odvojene razgovore generala Kotila i Gotovine jer je više bio uz Aluna Robertsona..." – trebalo bi Aluna Roberta – "...kao prevodilac." Zatim piše: "Po povratku iz Zemunika, naš saradnik je u južnom kampu uspeo sa faksa skinuti pismo De Laprela upućeno predsedniku Martiću." Recite mi kada pročitate dokument, gospodine.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da bi za Pretresno veće, ili ja, ili vi, trebalo da kažemo koji su to drugi ljudi koji su činili osoblje Ujedinjenih nacija i koji se spominju na raznim mestima u zadnjem pasusu, ne da su oni tu kao pripadnici samo međunarodne organizacije, već su oni zvaničnici Ujedinjenih nacija. U redu, gotovo.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Sada ću zastati, i postaviti vam nekoliko pitanja. Da li vam je bilo poznato da ste prisustvovali zvaničnim sastancima sa prevodiocima koji su u stvari bili obaveštajni agenti Vojske RSK?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mogu li da zatražim, kako bih dao pun odgovor, da pređemo na privatnu sednicu? Ako tako odluči...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Naveo bih imena.

SUDIJA ORIE: Preći ćemo na privatnu sednicu gde ćete objasniti zašto smatrate da treba da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretare.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, kao prvo, da li bih mogao svedoku da iznesem ono što je on upravo rekao vezano za razgovor koji je opisao?

SUDIJA ORIE: Ako biste samo ukratko saželi, i to što je pažljivije moguće.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dok smo bili na zatvorenoj sednici, vi ste rekli da je saradnik Student, za kog ste rekli da verujete da je Predrag Šare, da je gospodin Šare u određenom trenutku vas i ostale pripadnike Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug obavestio da je on u stvari bio pod pritiskom srpskih vlasti da dostavi obaveštajne podatke njihovim obaveštajnim službama. Jesam li tačno sažeo ono što ste rekli? Ako nisam, molim da me ispravite.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja sam takođe svestan da smo na otvorenoj sednici i ono što ćemo sada reći o toj osobi, ja sam sasvim siguran da će ugroziti ne samo njegovu reputaciju, već i njegove buduće aktivnosti, njegovo delovanje, i to vrlo izvesno, ali to je u zapisniku i ako mi se kaže da moram da odgovorim, onda je u redu.

SUDIJA ORIE: Da. Naravno, Pretresno veće takođe razmatra ovu opravdanu zabrinutost za sigurnost svedoka i mi smo na snagu stavili zaštitne mere u tom smislu. Međutim, u ovoj situaciji, mi očitno ne govorimo o ljudima koji su žrtve ili koji su izloženi pretnjama, kao i njihove porodice, zbog toga što svedoče, već iz potpuno drugih razloga. I Pretresno veće u ovom trenutku ne vidi nikakvog razloga da konkretno zaštiti osobe u vezi sa kojima će se pitanja postavljati. Molim da nastavite, gospodine Mišetiću.

SVEDOK ROBERTS: Osoba koja je navedena kao prevodilac, gospodin Šare, kao što sam rekao, došao je u Ujedinjene nacije i priznao da je bio pod takozvanim pritiskom i da je prenosio informacije vlastima u Kninu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li bi se onda moglo reći... Kao prvo, kog datuma ste vodili taj razgovor s njim?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Otprilike u to vreme, koliko se sećam. I to nije bilo samo sa mnom. Mislim da su tu bili i drugi službenici Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Kada kažete to vreme, mislite na novembar, decembar 1994. godine?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne mogu da budem precizan. Ja samo gledam koji su datumi ove prepiske i aktivnosti Ujedinjenih nacija u to vreme.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Da li je to bilo u zimu 1994. godine?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Otprilike tako, da. Pred kraj te godine.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Juče smo gledali priručnik Ujedinjenih nacija za održavanje mira i pravila kojih su se morali pridržavati. A jedno od tih pravila je da Ujedinjene nacije moraju biti nepristrasne, pogotovo kada je u pitanju lokalno osoblje, a vama je gospodin Šare tokom zime 1994. godine rekao da je pod pritiskom da prenosi informacije obaveštajnoj službi RSK, a vi ste ga i dalje zapošljavali kao prevodioca, što uključuje i službene sastanke sa generalom Gotovinom. Je li to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, nije tačno. Kao prvo, ja ne zapošljam ljude, ako sam razumeo šta me pitate. To radi kadrovsko odeljenje Ujedinjenih nacija. On nije bio prevodilac specijalno za Kancelariju za štampu. On je prevodio i za druga odeljenja Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug, odeljenje za civilne poslove, humanitarna pitanja, a povremeno čak i za komandanda Sektora.

prevodioci: Mole se govornici da prave pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Vi ste ga koristili kao svog prevodioca. Čak i nakon što ste saznali da prenosi informacije, vi lično ste nastavili da ga koristite kao prevodioca. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja sam ga povremeno koristio, ali sam češće koristio druge prevodioce koji su mi bili na raspolaganju.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: ...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: I dodao bih tome da shvatam da se ovo meni postavlja kao oficiru za javne informacije, međutim bez mog znanja visoki oficiri u Štabu Sektora Jug su o tome razgovarali, i on je nastavio da radi kao prevodilac u Štabu Sektora Jug, i bio je ne samo na informativnim sastancima, već se smatralo da je u redu da bude i na političkim sastancima sa predstavnicima vlasti RSK po pitanjima Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Prvo da predložim ovaj dokument na usvajanje u spis. U svetlu ovog pitanja, moram da pređem na poseban dokument koji ću pokazati svedoku, ali bih prvo predložio na usvajanje ovaj dokument koji je već na ekranu.

TUŽILAC WAESPI: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D706.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D706 usvaja se u spis. Molim da nastavite.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, idemo na dokument po Pravilu 65ter broj 4044. Ovo je dokument koji je na usvajanje ponudilo Tužilaštvo. Prepoznacete ovaj izveštaj. To je izveštaj od 9. avgusta 1995. godine u kojem vi, između ostalog, vrlo detaljno opisujete incident s prevodiocem kad se vratio u svoj stan. Molim vas okrenite stranu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, ne znam da li je označen datum, gde se nalazi...

ADVOKAT MIŠEĆIĆ: U gornjem desnom uglu, časni Sude. Tužilaštvo je reklo da je izveštaj pisan 9. avgusta, ali u gornjem desnom uglu vidi se datum faksa od 9. avgusta 1995. godine.

SUDIJA ORIE: Pogledaću.

TUŽILAC WAESPI: Da, to je tačno. Ja mislim da ovaj dokument još nije usvojen u spis. Mi smo želeli da ga ponudimo na usvajanje putem ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Da. I...

ADVOKAT MIŠEĆIĆ: Ja sam samo rekao da je ponuđen u spis, znam da čeka na usvajanje. A na drugoj strani, časni Sude, vidite i datum faksa, i sam incident koji se verujem desio 9. avgusta...

SUDIJA ORIE: Samo sam hteo da kažem da znate da nam je teško da vidimo šta piše nakon reči "sreda", a problem je kad je reč o faksu da se ne vidi sve...

ADVOKAT MIŠEĆIĆ: Na sledećoj strani se vidi.

SUDIJA ORIE: Hvala. Nastavite.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Ako pređemo na drugu stranu, vi pišete ovaj memorandum Filipu Arnoldu koji je portparol UNCRO/UNPROFOR-a u Zagreb, je li tako?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Glavni portparol za vreme *Operacije Oluja*, da.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: I kad ste to pisali, bili ste svesni da je deo svrhe što ste pisali to gospodinu Arnoldu kao portparolu bio taj da on, ako je potrebno, može te informacije preneti međunarodnoj zajednici. Tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne. To nije bila svrha. Inače bih bio predložio štampani komentar o tome, što je bila uobičajena praksa; ako bih smatrao da to treba komentarisati na javnoj konferenciji za štampu, ja bih to

predložio. Ovo je bilo samo zato da bih ga informisao šta se dogodilo tog dana. Kancelarija za civilne poslove je poslala poseban izveštaj o tome.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Pogledajmo paragraf 8. "Kada se juče po prvi put išlo u Knin, lokalni prevodioci srpske nacionalnosti, koji su pratili osoblje Ujedinjenih nacija izvestili su da su bili zastrašivani. Najgori je bio slučaj dugogodišnjeg i priznatog prevodioca iz civilnih poslova." Vi pišete gospodinu Arnoldu otprilike osam meseci nakon što ste otkrili da je gospodin Šare prenosio informacije, bilo pod pritiskom ili ne, i vi pišete gospodinu Arnoldu i opisujete ga kao dugogodišnjeg i priznatog prevodioca iz civilnih poslova?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li mislite da je to potpun i tačan opis situacije gospodinu Arnoldu?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja bih dao neke dodatne informacije, ako dozvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dozvolite da, časni Sude...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Postavili ste mi pitanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, ako gospodin Roberts smatra da nam treba objasniti pozadinu toga, onda molim vas, gospodine Roberts, učinite to ukratko.

SVEDOK ROBERTS: Da. Kad kažem "priznati" prevodilac iz civilnih poslova i dugogodišnji prevodilac, on je tamo bio od početka misije 1992. ili 1993. godine u različitim periodima. Znam da je povremeno bio napadan od strane takozvane paravojske RSK. Jednom kada je bio sa mnom i drugim pripadnicima Ujedinjenih nacija, nas su oteli nepoznati ljudi sa puškama za koje verujemo da su bili paravojska RSK, ukrali su nam vozilo, napali nas, a takođe on je bio i u područjima blizu prve linije u vrlo teškim i opasnim situacijama, pre dogovora o prekidu vatre. Dakle, to je ono što sam hteo reći kao pozadinu. A sad možemo da nastavimo. Dakle, to je pozadina. Pretresno veće može to da uzme u razmatranje.

SUDIJA ORIE: Da. A pitanje je bilo da li ste smatrali da je to pun i potpun opis gospodinu Arnoldu stvarne situacije. Vi ste izgleda naglasili poteškoće koje je imao taj prevodilac, ali to nije bio smisao pitanja gospodina Mišetića. Pitanje je jednostavno, zar ne bi bilo prikladno da ste ga opisali i drugim rečima.

SVEDOK ROBERTS: Da, shvatam. U ono vreme smatrao sam da nije neprikladno s obzirom na situaciju koristiti te reči, a s obzirom na njegovo priznanje da je to bilo preneseno tadašnjom uredbom glavnog portparola pre nego što je stigao gospodin Arnold.

SUDIJA ORIE: Pa mogli ste se ograničiti samo na reč prevodilac. To ne bi bila potpuna informacija, ali istovremeno ne bi bila neuravnotežena informacija. Vi biste jednostavno spomenuli njegov posao.

SVEDOK ROBERTS: Da.

SUDIJA ORIE: Nastavite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Osim ovog opisa, mene zanima još nešto. Molim vas okrenite stranu. Vi opisujete sam događaj. Pređimo na pasus 13. Vi ste već opisali napetu situaciju, i kažete: "Onda je jedan od vojnika...", mislite na Hrvatsku vojsku, "...ušao nazad u zgradu. Posle kraćeg vremena izašao je sa jednim dokumentom. Gurnuo je ovaj dokument u lice oficira za odnose sa javnošću i doslovce mu rekao: 'Ovde je pečat vojske RSK. Ime ovog čoveka, on je ratni zločinac. Sad ga daj!' Pređimo na sledeću stranu, drugi deo pasusa 16. Izgleda da je gospodin Šare nešto uzeo iz stana.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ako može molim vas da se engleska strana spusti.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Sad, u sredini tog gornjeg pasusa stoji: "Osim toga, od njega su uzete fotografije, jedna sa njegovim bratom pre nekoliko godina, koja pokazuje dva mladića u običnoj zelenoj uniformi." Gospodine Roberts, ja vam predočavam da je Predrag Šare otišao nazad u svoj stan da bi uzeo dokumente iz svog stana pre nego što stigne HV. Zar nije to ono što se stvarno desilo?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, mi smo se vratili da pregledamo smeštaj nekoliko zvaničnika. Bio sam sa prevodiocem i još jednim zvaničnikom Ujedinjenih nacija. On je u stanu bio vrlo kratko, mi smo bili s njim. I koliko smo mi mogli da vidimo, to je u stvari bila inspekcija šta je već ukradeno iz stana, šta je izneseno. Stvari su bile razbacane, i ne mogu jasno da kažem da pre nego što su se vratili hrvatski vojnici i intervenisali, izgleda da su oni znali ko je on - tako je počela ta situacija. A skoro sam siguran da ga nismo ostavili samog da uzima stvari iz fijoka. Mi smo svi u tom stanu bili zajedno.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Pogledajte sada paragraf 9 vašeg izveštaja koji se nalazi na ekranu, a to je strana 2 ovog dokumenta. Paragraf 9: "Prevodilac je ostao unutra dok su oficir za odnose sa javnošću i oficiri civilnih poslova napustili zgradu; na veoma preteći način su upitani šta rade tu." Vi ste u neko doba izašli iz stana, a Predraga ostavili samog, zar ne?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mi smo sišli niz stepenice, on je još uvek bio u bloku zgrade, ali nije bio daleko, i mislim da ga nismo ostavili samog u stanu. Onda su nas hrvatski vojnici presreli, kad su ulazili. U tom trenutku mislim da

prevodilac nije bio sam u stanu da sortira stvari, već je i on silazio, a mi smo išli ispred njega.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ako ste vi napustili zgradu, njega ste ostavili unutra?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, mislim da je razlika u prevodu – između "stana" i "zgrade". Ja sam rekao da smo mi izašli iz zgrade, i da smo krenuli ispred, tako da je on bio nekoliko trenutaka iza nas, a možda je bio u stanu dok smo se mi spuštali niz stepenice dva sprata.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, znate da je Predrag Šare otišao u taj stan da bi uzeo dokumenta pre nego što Hrvatska vojska stigne, zar ne?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, ja to ne znam. Koliko sam ja primetio i drugi prevodilac, stan je bio u neredu, i ne znam da li je imao dovoljno vremena da stvarno pregleda stvari ili da sakrije bilo šta. Mi smo još uvek bili u samom stanu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Već smo primetili da ste rekli da su uzeli fotografiju, a to je fotografija na kojoj je on bio sa svojim bratom, koja je slikana pre mnogo godina, gde su se videla dva mladića u običnim zelenim uniformama. Ko je brat Predraga Šare?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, ja ne znam, nisam sreo njegovog brata. Znam da je njegov brat bio u nekakvoj specijalnoj jedinici. I to je sve što znam o njegovoj porodici. Shvatio sam da su dosta bliski. Znam da je imao fotografije svih članova svoje porodice.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Vi znate da su oni bili blizanci, zar ne?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da jesu, ali mislim da to tada nisam znao.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Isto tako vam je jako dobro poznato da je blizanac Predraga Šare, Nenad, bio jedan od Miloševićevih atentatora. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Jedan od Miloševićevih?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da pogledamo to. Iznenađen sam da...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Vi kažete gospodin Milošević. Da li mislite na...

SUDIJA ORIE: Molim da razjasnite tačno na šta mislite kad kažete Miloševićevi atentatori?

TUŽILAC WAESPI: Možda takođe i relevantnost ovog pitanja.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, relevantno je. Ovde se radi o pristrasnosti u vezi sa onim što je svedok rekao – da je ovaj pojedinac nevoljno činio stvari zbog pretnji od strane osoblja Republike Srpske Krajine. I ovde se bavim vezama ove osobe sa licima na visokom nivou, a to je povezano sa njegovim vezama kao prevodioca sa drugim srpskim zvaničnicima visokog ranga.

SUDIJA ORIE: Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Gospodine, pokazaću vam dokument koji nosi oznaku 1D41-0345. To je članak agencije *France Presse* od 22. septembra 2004. godine gde se opisuje suđenje Miloradu Ulemeku Legiji u Beogradu zbog atentata na bivšeg predsednika Srbije Ivana Stambolića. Možemo da pogledamo paragraf 2 gde se kaže da je sudija Dragoljub Albijanić rekao da će zaštićeni svedok Nenad Šare svedočiti *in camera* (na privatnoj sednici) prilikom nastavka procesa u Sudu za organizovani kriminal. "Bivši agent tajne policije Šare navodno je priznao da je učestvovao u operaciji..."

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, naravno, ovo sve je nama novo. I prema ovom članku, izgleda da je svedočenje obavljeno *in camera*. Prema tome, mnogim sudijama ovde na ovom Sudu poznato je da se tajne stvari nekada objavljuju u novinama, bez obzira na nalog da se to ne radi. Ja ne znam da li to važi i u ovom slučaju i da li se ovde radi o kršenju bilo kakvog naloga.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, ja kao neko ko je službeno lice i imam veze sa Sudom, mogu da vam kažem da sam se pozabavio ovim pitanjem i da su srpske vlasti vrlo stavile akcenat na Nenada Šarea zato što ih je on odveo do tela Ivana Stambolića.

SUDIJA ORIE: Želim da budem siguran da se ovde poverljive stvari tretiraju kao važne i da mi ovde ne kršimo nikakve naloge o poverljivosti. Tako da se oslanjam na vas da ćete to i poštovati. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da. Hvala.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: "Šare je navodno priznao da je učestvovao u operaciji kidnapovanja i ubistva Stambolića, predsednika balkanske republike od 1986. do 1987. godine. I on je doveo policiju na jedno brdo severno od Beograda gde su pronađeni posmrtni ostaci Stambolića prošle godine, gotovo četiri godine nakon što je bivši predsednik nestao iz parka u srpskoj prestonici." Pokazaću vam još jedan dokazni predmet. Časni Sude, želim da se ovaj dokument uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Ja sumnjam da je ovo relevantno, ali nemam prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodne sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D707.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D707 usvaja se u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da se sada prikaže dokument koji nosi oznaku 1D41-0060.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, naravno, koliko shvatam, vi ovim osporavate kredibilitet i verodostojnost ovog svedoka u sudnici, i to ne iznenađuje ni gospodina Roberts. Naravno, da bi se bacilo svetlo na pozadinu, to je relevantno. Istovremeno, prva stvar bi u stvari bila to u kojoj meri je svedoku poznato ovo o čemu sada govorite, i jednostavno prikazivanje svega ovoga da bi se na kraju ispostavilo da svedok uopšte nije znao za sve ovo, nema mnogo smisla, zato što to možda još uvek jeste na neki način relevantno, ali ne u odnosu na ovog svedoka koji možda, ne kažem da jeste, ali možda je bio zaveden na pogrešan put u vezi s tim.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pa, ja se uglavnom bavim kredibilitetom ovog svedoka i želim u stvari da vam na osnovu ovog i narednog dokumenta pokažem tačno o čemu se radi.

SUDIJA ORIE: U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pa ću vrlo brzo onda da prođem kroz ovaj dokument. Gospodine Roberts, molim vas da brzo pogledate dokument na dnu strane, gde se govori kako je Ulemek izdavao naređenja kriminalnoj grupi koju čine državni službenici, JSO, i onda se kaže da je saučesnik Nenad Šare. Želim da to uvrstim u spis i onda da pređem na sledeći dokument.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, izvoilite.

TUŽILAC WAESPI: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D708, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D708 se usvaja. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da pogledamo dokument koji nosi oznaku 1D41-0376.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je HRAT-ova (Human Rights Action Team) zbirka izjava svedoka iz logora. Gospodine Roberts, tokom svedočenja ove nedelje, rekli ste da su vaši izveštaji delimično bili zasnovani na izveštajima UN CIVPOL (United Nations Civilian Police) na osnovu razgovora sa nekim ljudima iz baze. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Molim da onda sekretar samo prođe kroz strane ovih izjava, i možda to ne mora da se objavi, tako da se ne vide imena svedoka.

SUDIJA ORIE: Dokument, u stvari sledeća strana ovog dokumenta se ne sme prikazati javno.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da.

SUDIJA ORIE: I dokumente kasnije treba uvrstiti pod pečatom u celini. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da prelistate sve strane i da nam pokažete prevod za svaku od ovih izjava svedoka. Ne zna dokle smo došli.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ali mislim da ste razumeli u čemu je poenta?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, razumeo sam.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Zamolio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis, kako bi se pokazala uključenost gospodina Šare u izradu ovih izjava.

SUDIJA ORIE: Da. Možda...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Postaviću o tome neka pitanja.

TUŽILAC WAESPI: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D709, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D709 se usvaja. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Prvo nešto samo uopšteno. Kada je gospodin Šare priznao da je prenosio informacije, da li vam je isto tako rekao da je bio prevodilac Ratka Mladića ranije u ratu?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da to nije rekao direktno meni, već drugim višim pripadnicima Ujedinjenih nacija, čak i pre nego što sam ja došao u

Sektor Jug. Sećam se da mi je to rekla, ne ova osoba o kojoj se radi, već ljudi iz kancelarije komandanta Sektora Jug. Kad sam tamo došao, on je tamo radio, i mislim da se to nalazilo i u njegovom CV-u i prijavi za posao u Ujedinjenim nacijama; naveo je da je bio prevodilac u Štabu u zgradi Vlade u Krajini.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodin E.J. Flynn, gospođa Grace Kang su ljudi koji radili za HRAT i koji su došli u avgustu. Moje pitanje je da li ste ih obavestili da je prevodilac s kojim rade vama prethodno rekao da je prenosio informacije srpskim vlastima i da je ranije bio prevodilac za generala Mladića?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Obavestio sam ih, ne znam za Grace, ali sam E.J.-u rekao pozadinu cele stvari u vezi s priznanjem, i o odluci Ujedinjenih nacija koja nije bila moja, ali to je bilo poznato i on je nastavio da bude zaposlen u Ujedinjenim nacijama i posle toga što je izjavio zvaničnicima Ujedinjenih nacija.

SUDIJA ORIE: Pitanje je bilo dvostruko.

SVEDOK ROBERTS: Da, obavestio sam ih.

SUDIJA ORIE: Da, ali vi ste obratili pažnju samo na priznanje, a ne na prethodni položaj kao prevodioca gospodina Mladića.

SVEDOK ROBERTS: Nisam rekao to. Objasnio sam celu stvar. Meni je najvažnije bilo da ih obavestim o onome što se odnosilo na Ujedinjene nacije.

SUDIJA ORIE: Da. Za Ujedinjene nacije je bilo važno da se obavesti o prvom, a ne o drugom pitanju.

SVEDOK ROBERTS: Da.

SUDIJA ORIE: Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Zahvaljujem. Sada bih želeo da pogledamo još dve stvari pre pauze, vašu izjavu iz 1997. godine. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P675, paragraf 42. Ovde se govori o navodnoj pretnji generala Gotovine protiv vas i kaže se: "Hteo je da general Forand između ostalog razmotri da li je Alun Roberts možda špijun, i bez obzira na to što radi, ako bude viđen na ulici, može biti eliminisan i njegova daljnja bezbednost se ne može garantovati...", "General Forand mi je rekao, da prema njegovom mišljenju, on ne može da bude siguran, ali da to izgleda kao jasna pretnja."

ADVOKAT MIŠETIĆ: Zamolio bih da se sada dokument malo podigne.

prevodioci: Prevodilac se izvinjava, ali nije mogao da nađe taj deo teksta.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim sada dokument koji nosi oznaku 1D41-0367. Ovo je rukom pisani dnevnik koji je Tužilaštvo dobilo od posmatrača Evropske posmatračke misije (European Community Monitoring Mission-ECMM) Sorena Liboriusa. Da li se sećate gospodina Liboriusa?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo smo dobili preko vikenda, tako da mislim da nemamo prevod na BHS, međutim, ja ću to pročitati. Gospodin Liborius je to uneo 6. septembra, dan nakon sastanka između generala Foranda i generala Gotovine. On kaže: "Sastao se sa generalom Gotovinom, komandantom sektora 5. septembra 1995. godine." "General Got...", pretpostavljam da je to general Gotovina, "...optužio je glasnogovornika za špijuniranje, dezinformisanje i dovoljno za sudski postupak." "Glasnogovornik; Gotovina vrlo emotivan tokom sastanka". Moje pitanje je: taj "glasnogovornik", tačka-zarez, dve tačke na dnu, meni bi to značilo da je taj razgovor odnosno informaciju gospodin Liborius dobio od vas. I u vašoj izjavi iz 1997. godine spominjete da je general Forand rekao da nije mogao da bude siguran. Moje pitanje za vas je da li sećate da ste vodili razgovor sa Sorenom Liboriusom 6. septembra kada ste rekli da vas je Gotovina optužio za špijuniranje i dezinformisanje, i da je bilo dovoljno informacija za sudski postupak protiv vas?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne prepoznajem to uopšte kao svoju belešku.

SUDIJA ORIE: Ja mislim da nije ni rečeno da je vaša beleška, već da se glasnogovornik pojavljuje u četvrtom redu kao izvor možda onoga što je gospodin Liborius zapisao.

SVEDOK ROBERTS: Ne, apsolutno ne. Ja se uopšte ne sećam da sam imao sastanak 6. septembra sa gospodinom Liboriusom, vojnim posmatračem Evropske zajednice, ne.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Zamolio bih da se dokument uvrsti u spis, a onda mislim da je to dobro vreme za pauzu, jer ću promeniti temu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nemam prigovor. Gospodin Liborius će doći da svedoči.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da dodeli broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Odbrane broj D710.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D710 se uvrštava u spis. Gospodine Mišetiću, možete li nam dati predstavu o tome koliko će dugo vaša dva sata trajati?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Dva sata i 55 minuta, ali pokušaću da završim do druge pauze, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, da li će to biti dovoljno za dodatno ispitivanje?

TUŽILAC WAESPI: Za sada mi treba oko deset minuta.

SUDIJA ORIE: Znači, oko deset minuta. Sada ćemo imati pauzu i nastavljamo s radom 10.55 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Još jednom se izvinjavam u ime Pretresnog veća zbog kašnjenja. Gospodine Mišetiću, izvolite nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Zahvaljujem, časni Sude. Gospodine Roberts, da sada pogledamo 4. avgust 1995. godine. Vi ste ovde govorili o onome što ste videli ujutro 4. avgusta. Da li bi se moglo reći da se vaše opservacije sastoje od onoga što ste videli s balkona svog stana ujutro 4. avgusta, kao i onog što ste videli s balkona Štaba Ujedinjenih nacija kada ste tamo došli ujutro 4.-og?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi od 7. februara 2008. godine, na strani 3, u pasusu 8, kažete: "Bio sam na balkonu oko 10 minuta." Da li je to tačno? Kada kažem balkon, u stvari mislim na balkon vašeg stana?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, 10 minuta jednom prilikom, i to ne samo jednom prilikom, i ne samo 10 minuta.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Koliko ste vremena ukupno proveli na balkonu svog stana ujutro 4. avgusta?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Rekao bih tri do četiri puta kratko, i onda jednom prilikom možda četiri-pet minuta, i jednom prilikom 10 minuta.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Hvala. U izjavi iz 1998. godine, na strani 4 rekli ste da ste na osnovu svojih zapažanja zaključili da je oko 200 civilnih lokacija pogođeno tokom granatiranja, uključujući i oštećene krovove. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U izjavi iz 2007. godine, na strani 5, od 28. februara 2007. godine: "Kasnijih nedelja to je bilo potvrđeno tokom mojih redovnih putovanja u grad, gde sam mogao da vidim oštećenja krovova civilnih

zgrada u nekoliko različitih delova grada, a nijedna od tih zgrada nije bila blizu lokacija Vlade RSK, vojnih lokacija ili policije". Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da li bih to mogao da dobijem na ekranu? Ništa ne mogu da vidim.

SUDIJA ORIE: Možda bi svedok mogao da dobije primerak na papiru, ako postoji na raspolaganju. Ali čim gospodin Mišetić navede broj dokaznog predmeta, onda sekretar obično taj dokument prikaže na ekranu.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ: To je dokazni predmet Tužilaštva broj P677. Molim stranu 5 na engleskom.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Na vrhu strane. Da li vidite rečenicu: "Kasnijih nedelja, to je bilo potvrđeno..."?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Nisam dobio ovaj pasus na vrhu, mislim.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: To je negde u sredini ovog pasusa na vrhu koji se nastavlja sa prethodne strane. "Ovo je bilo potvrđeno mojim kasnijim odlascima..."

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Dakle, da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Kasnijih nedelja, vozeći se po gradu – da.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ: Gospodine sekretare, možemo li sada da pogledamo dokazni predmet Odbrane broj D276.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Ovo je panoramski video snimak. Videćete jedan video snimak od 5. avgusta 1995. godine. Pa ću vas zamoliti da pogledate taj video i da pokažete gde su bila najveća oštećenja krovova tokom vaših odlazaka u Knin u nedeljama posle operacije *Oluja*.

(video snimak)

(kraj video snimka)

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, nije snimljen ceo Knin, ni u kom slučaju. Ali zgrade u centru grada, ja sam napravio jednu skicu zgrada koje sam video da su pogođene. Blok stambenih zgrada u centru, mislim da nije na ovoj fotografiji, trebalo bi da bude detaljniji snimak od ovog, sa ulicama i slično, ako je to moguće, ne znam. Ali ovde mogu pokazem ono što prema mom mišljenju nisu vojne zgrade.

ADVOKAT MIŠEĆIĆ – PITANJE: Jeste li videli ijednu zgradu na područjima koja su pokazana na ovom video snimku?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da. Iza ovog gospodina nalaze se kuće na asfaltiranom putu koje su pogođene. Zatim zgrade na putevima koji vode prema vrhu tvrđave, tu sam video civila koji je bio pogođen.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Oprostite, pravim pauzu zbog prevodilaca. Da li kažete da ste ih videli na video snimku, ili ste ih videli iako nisu na snimku?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislio sam da je pitanje bilo o putovanjima koja sam imao po gradu, i da na osnovu ovog video snimka pokažem zgrade ili područja koja su uglavnom bila pogođena.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da, tako je. Kao prvo, da vas pitam da li ste jednu od tih zgrada videli na ovom video snimku?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Opšta područja, da, mogao bih tako da kažem.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ali moralo bi se malo sporije prikazivati, i iskreno govoreći, ovo je vrlo širok snimak grada, i kratak video snimak. Možda bih ga mogao ponovo da pogledam.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ponovo ćemo pogledati video i zastati na raznim delovima grada kada se prikažu na ekranu. Onda nam možete otprilike reći gde ste videli oštećene krovove.

(video snimak)

(kraj video snimka)

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Dole ide neasfaltirani put, i tu su bile kuće pogođene.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Zamolio bih poslužitelja da ovaj svedok može to da pokaže na video snimku.

SUDIJA ORIE: Ne, mislim da se kursor može pomeriti.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, to sam mislio,

SUDIJA ORIE: Ne može se označavati. Naravno, za zapisnik se mora opisati.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Nastavite.

SUDIJA ORIE: Znači, ovo što sada vidimo je taj neasfaltirani put koji je svedok opisao, koji se nalazi ispod zida koji se ne vidi na ovom video snimku. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS: Časni Sude, treba ovaj kadar pomeriti ulevo, kako bi se desni ugao malo bolje video. Ali ne možete da vidite šta se nalazi dole, gde je taj neasfaltirani put, gde su te kuće, to je baš taj deo.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Za zapisnik, to je na 04 sekunde na video snimku.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Duž ove ulice ovde, to je iza zgrade RSK, ali morali bismo doći iz drugog ugla. Ja sam to pokazao na jednoj od karata, mislim da je to iza ove zgrade ovde.

SUDIJA ORIE: Koja je to zgrada ovde?

SVEDOK ROBERTS: Levo idete, još levo, niže tom ulicom.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Pustite video snimak.

(video snimak)

(kraj video snimka)

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li sada vidite zgradu?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Bilo je preciznije na onom snimku iz vazduha, ali postoji jedna zgrada na ovom putu koja je bila pogođena granatiranjem bočno, ali ne vidim ovde stvarnu ulicu. Mi smo vršili istragu ovde, ali je bio mnogo širi snimak centralnog dela grada.

SUDIJA ORIE: Kada govorite o "redu zgrada", vi govorite o onome što je očigledno ulica koja ide s leve strane, negde otprilike na polovini slike prema desnoj strani, otprilike na 30 odsto visine slike. Je li tako?

SVEDOK ROBERTS: Da. Ali mislim da nije moguće da se to malo vrati nazad...

SUDIJA ORIE: Da, to su video snimci kojima se ne može manipulirati trenutno. Možemo ih gledati, ali to je sve.

SVEDOK ROBERTS: Prema mom mišljenju, ako ovo pokažemo, ova zgrada ovde izgleda da je ista ona koju sam označio na onoj konkretnoj karti, na dokaznom predmetu koji sam priložio uz izjavu. Nisam sasvim siguran da je to ta zgrada jer bih morao da vidim celu dužinu tog područja. Ali tu je, na ovom području.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Je li to ta zgrada koju pokazujete?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne. Ja kažem duž ovog pravca, ali to ne vidim na ovom video snimku, mislim da ne može tačno da se vidi da je to to.

Mislim da je to bila zgrada za koju sam vrlo konkretno rekao u dokaznom predmetu.

SUDIJA ORIE: Bojim se da je problem u tome što kursor nije deo dokaza koji ulazi u spis, već samo opis. Svedok je počeo da pokazuje zgradu koja se nalazi u donjem levom uglu onog što se čini da je sportski centar na suprotnoj strani puta, sa jednim širokim elementom u strukturi krova, i onda se pomerio nešto malo udesno, prema dole, gde se može videti jedna zgrada okružena zelenilom, a zatim je kursor pomerio malo više nadesno gde se nalazi niz krovova koji nisu baš dobro vidljivi. Izvolite nastavite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Za zapisnik, to je na 15. sekundi ovog video snimka.

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem gospodinu Mišetiću. Izvolite nastavite.

(video snimak)

(kraj video snimka)

SVEDOK ROBERTS: Moram da kažem da je to moguće, ali ovo je pokazivanje delova Knina u centru sa vrlo visoke tačke, sa tvrđave. Pa, opet se bojim da se to ne vidi, ali ako idete iza ovih zgrada gde pokazujem prstom, ako se kursor može pomeriti malo prema gore, opet sam video, oprostite, i bolje snimke Knina iz vazduha, nego što je ovaj. Ja ne želim, časni Sude, da stavljam prst na neko područje, gde bi bila tri krova iz pitanja, hoću da budem oprezan i ne želim da kažem nešto što nije vrlo precizno. Ovo su tri krova koja sam video zajedno, to nije precizno.

SUDIJA ORIE: Svedok je sada kursorom pokazao beličasti...

SVEDOK ROBERTS: To je upereno prema krovu, ali ja pokušavam da vidim prostor između krova i ulice, a to ovde ne vidimo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Roberts, ako imate poteškoće da identifikujete krovove, molim vas recite nam da li je to jedno od područja gde su oštećeni krovovi.

SVEDOK ROBERTS: Časni Sude, moram da pogledam ulevo kako bih se bolje orijentisao i video da li je to ta ulica koja mene zanima. Izvinjavam se.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da premotamo dalje film, pa da vidimo da li se pomera ulevo. Usput, zbog zapisnika želim da kažem da je ovo 19. sekund video snimka. A sada idemo na 20. sekund. Da li je ovo sad bolje, gospodine Roberts?

SVEDOK ROBERTS: Da, malo. Sudeći po rubu tvrđave, kroz ovaj prostor ovde, vidik zatvara ova zgrada tu.

SUDIJA ORIE: To je to.

SVEDOK ROBERTS: Moram zbog zapisnika da kažem, izvinjavam se časni Sude, ali mi govorimo o nečemu što je očigledno vrlo važno. Mi gledamo niz vrlo strmu nizbrdicu, i samo kad idete od ulice do ulice, možete pravilno da vidite gornje delove zgrada ili štetu sa strane zgrada. Bojim se da to ovaj video ne može da prikaže. A mi smo takođe i u centru Knina, gde je bila uperena sva medijska pažnja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću, izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, možemo li onda reći, gledajući ovaj video snimak da ne možete identifikovati konkretne zgrade koje su pogođene, odnosno konkretne krovove pogođene minama?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, mogu vam reći otprilike gde se nalaze ti krovovi, ali nisam 100 posto siguran da bi bili u tim područjima i na tim zgradama.

SUDIJA ORIE: Ali svrha ovoga je da vidimo podržavaju li slike vašu izjavu o šteti na krovovima. Sad kažete: mogu da pokažem šire područje, ne mogu pokazati tu štetu na krovovima, ali to ništa ne dodaje vašem svedočenju, ili izjavi. Prema tome, mislim...

ADVOKAT MIŠETIĆ: Preći ćemo na nešto drugo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da, molim vas.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U svojim izjavama rekli ste da su vaši zaključci o granatiranju utemeljeni i na informacijama koje ste dobili iz drugih izvora Ujedinjenih nacija. U izjavi iz 1998. godine, to je dokazni predmet Tužilaštva broj P676, na strani 5, na samom vrhu strane u petom redu, kažete: "Oko sat vremena kasnije kada sam navratio u kancelariju vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija, dva dežurna oficira su rekla da procenjuju da je između 5.00 i 8.00 časova oko 1100 granata ispaljeno na Knin." Možete li da se setite imena ta dva oficira vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija koji su vam dali tu informaciju?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, ne mogu da se setim.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Gospodine sekretare, molim da se prikaže dokazni predmet Tužilaštva broj P101.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je izveštaj Posmatračke misije Ujedinjenih nacija iz avgusta 1995. godine i u prvom pasusu stoji: "Granatiranje Knina od strane Hrvatske vojske počelo je u 5.00 časova, i nastavilo se do 10.40 časova u avgustu 1995. godine. Ukupno oko 350 do 400 raketa i drugih projektila su čuli posmatrači u Kninu." Da li ste primili ovaj izveštaj u sklopu svojih dužnosti 4.

avgusta 1995. godine kao portparol koji komunicira s međunarodnom štampom?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Video sam taj dokument i na njega sam reagovao tako što sam pitao šta znači u trećem redu gde piše: "ukupno oko 350 do 400 eksplozija projektila i raketa ispaljenih iz artiljerijskog naoružanja su čuli posmatrači u Kninu". Dakle, ja sam želeo da znam da li su oni to samo čuli ili su videli, ili je to njihova procena. Ali ovde piše da su to čuli. Ja sam želeo da znam koji je stav posmatrača u Kninu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dakle, da li se to temelji na činjenici da ste vi redovno primali izveštaje posmatrača, ili je bila standardna praksa da posmatrači Ujedinjenih nacija izveštavaju da su čuli eksplozije projektila, a da ne kažu da su videli još nekoliko stotina eksplozija u gradu, da li je to bila uobičajena praksa?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, ne. Ja bih se oslonio na ono što piše na papiru, čak iako bi mi neko rekao: *Alun, to je najbolje što mogu, to je taj broj.* U ranim satima, kad sam došao u štab sektora Jug, a to je bilo tek neko vreme nakon što je počela paljba, ja novinarima nisam rekao nikakve brojeve, jer kao što sam rekao u svojoj izjavi, situacija je bila vrlo promenljiva, i nisam želeo da se opredelim za određeni broj projektila, zgrada, bilo čega 4. avgusta. Možda su to drugi radili, ali ja nisam.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine, da li je moguće da ste broj od 1100 projektila, koji ste spomenuli u svojoj izjavi, dobili od Andrewa Lesliea, a ne od posmatrača Ujedinjenih nacija?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, nije od gospodina Lesliea. Ja sam svakako otišao u kancelariju posmatrača niz stepenice sa drugog sprata, koja je bila s desne strane, tamo sam često išao jer su oni imali odlične mape čitavog sektora i velike karte gradova duž celog Sektora Jug i hrvatskog zaleđa. To sam želeo da vidim, i takođe sam išao kod njih jer sam smatrao da oni mogu da daju dobru procenu broja eksplozija i artiljerijske paljbe, i zato sam otišao tamo.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine, u vašoj izjavi od 7. februara 2008. godine...

ADVOKAT MIŠETIĆ: To je dokazni predmet Tužilaštva broj P678, na strani 10.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Tu, u sredini pasusa 33, kažete da ste kao glasnogovornik posebno gledali izveštaje posmatrača Ujedinjenih nacija i smatrali ste ih tačnim zato što su ti izveštaji sastavljali stručnjaci za vojno naoružanje. Da li je to tačno, gospodine?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, da. To je bio moj utisak o njihovoj stručnosti, ne samo u toj situaciji, nego uopšte.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Rekli ste u svojoj izjavi od 28. februara 2007. godine da je viši posmatrač Ujedinjenih nacija pripremio izveštaj koji je poslat štabu Ujedinjenih nacija o artiljerijskoj paljbi na Knin. Sećate li se toga?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Sećam se da su posmatrači sastavili izveštaj koji su poslali štabu, o proceni šteta od projektila, i bilo je i drugih izveštaja o opštoj proceni zgrada u Kninu i drugim mestima. Dakle, pripremljeno je nekoliko izveštaja posmatrača koji su poslani u štab procenjujući štetu. Neke su timovi sastavili kolektivno, a jedan se odnosio na pojedine delove Knina, tri ili četiri dela Knina.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da se prikaže dokazni predmet Tužilaštva broj P64.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine, ovo je izveštaj vojnog posmatrača Ujedinjenih nacija (United Nations Military Observer-UNMO) o granatiranju, od 18. avgusta 1995. godine, sastavljen od strane UNMO H-SMO. SMO je Steiner Hjertnes, je li tako?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li ste u sklopu svojih dužnosti kao glasnogovornik videli ovaj izveštaj?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, video sam ovaj izveštaj. Ali sećam se da on nije jedini izveštaj posmatračke misije koji sam video.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Vi kažete da ste videli ovaj izveštaj.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U drugom paragrafu stoji zaključak: "Granatiranje je bilo koncentrisano na vojne ciljeve. Šteta koju su granate nanele civilnim zgradama nalaze se u neposrednoj blizini vojnih ciljeva. Samo nekoliko, tri do pet pogodaka primećeno je u drugim urbanim područjima."

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, vidim to.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Kad ste videli taj izveštaj koji su sastavili ljudi za koje ste vi sami ovde u sudnici rekli da su naročito precizni jer su bili stručnjaci za vojno oružje, da li je to imalo uticaja na zaključak koji ste dali u izjavi Pretresnom veću da je granatiranje bilo neselektivno, da su se gađali civilni objekti, da je pogođeno oko 200 civilnih objekata?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da. Prođimo kroz dva-tri pasusa. Tražite moj utisak kad sam dobio ovo, što mislim da je od 18. avgusta?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Tačno.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Dakle, ovo je samo provizorna procena šteta od 4. do 6. avgusta 1995. godine u Kninu. To je provizorna šteta tima Podgonja, a tu je pregledano 70 odsto grada Knina i daje se samo vrlo kratak pregled situacije. Zar ne? Uopšteno, granatiranje... da. Sećam se da sam, kad sam ovo dobio, bio prilično iznenađen. Nije bilo na meni kao oficiru za štampu da osporavam ili menjam izveštaj. Ali između 6. avgusta i datuma ovoga izveštaja koji sam video tog dana, vodilo se nekoliko diskusija između kancelarije komandanta sektora i posmatrača Ujedinjenih nacija u pogledu štete, i ja sam smatrao da u drugim izveštajima koji su poslali Štabu stoje procene o većoj šteti. I mislim da postoje izveštaji pre ovoga, a i posle ovoga koji daju drugačiju sliku. Ne mislim da je ovo jedini i konačan izveštaj, ja sam ga video, vidim šta tu piše, ali razlog zašto to govorim je sledeći: znam da su neki, uključujući i komandanta sektora davali izjave za štampu sa telefona Kancelarije za štampu u kojem su dali svoje viđenje tih informacija na osnovu saradnje sa posmatračima Ujedinjenih nacija.

ADVOKAT MIŠEĆ – PITANJE: Može li se onda reći da vi nemate stručno znanje da biste analizirali štetu od granatiranja?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, nemam takvo stručno znanje, i složio bih se sa vama, ali moram da dodam da sve do kraja avgusta, ja i još jedan posmatrač Ujedinjenih nacija smo odlazili u Knin. Ja nisam ostao s njim, ali on je išao da izvrši procenu štete i manjih šteta, kako bi stekao utisak o tome, krajem avgusta. Koliko znam, on je to uradio. Ne znam da li je to uključeno u pregled posmatračke misije, ali ja sam opet vozio po gradu i video sam ne nekakve velike štete na krovovima, ali jasne znakove da su krovovi pogođeni i mislio sam da je to uključeno u kasnije izveštaje posmatračke misije.

ADVOKAT MIŠEĆ – PITANJE: Kako se zvao taj posmatrač?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne mogu sad da se setim. Mislim da je bio Norvežanin ili Holanđanin. Stalno se pojavljivalo isto pitanje, da nema dovoljno fotografske opreme u vreme kad se to događalo. A želim da skrenem pažnju na drugi pasus.

ADVOKAT MIŠEĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Samo nekoliko, u zagradi stoji tri do pet, pogodaka je primećeno u drugim urbanim područjima.

ADVOKAT MIŠEĆ – PITANJE: Dozvolite da vam postavim još jedno pitanje bazirano na vašem zadnjem odgovoru. Mi smo od vas videli velike slike. I vi ste jedini svedočili da ste imali fotoaparat Ujedinjenih nacija. Zašto niste uslikali tih 2000 kuća oštećenih granatama?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: To je dobro pitanje. Deo vremena bili smo na ulici i još uvek je bilo hrvatskih vojnika. To je bio jedan razlog zašto nismo. Kasnije je to bilo moguće, ali ja to nisam uradio. A drugo, s čim smo imali problem nije važno, ali nismo imali dovoljno filma, nismo mogli da nabavimo

filmove u našoj kancelariji ili iz štaba misije. Nismo mogli jednostavno otići u Knin i u radnji kupiti 12 rolni filma, bilo za video kameru, bilo za fotoaparat, filma je bilo u ograničenim količinama jer smo ne samo ja, nego i kolege iz Tima za ljudska prava koristili tu opremu na terenu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, siguran sam da vam je poznato da je pitanje granatiranja Knina bilo nešto čega je svetska javnost bila veoma svesna već 4. avgusta 1995. godine, i da su u međunarodnoj zajednici izricane optužbe, i to ne samo u sektoru jug, nego je i u sedištu o tome bilo reči. I ja vam sada kažem, da s obzirom na to koliko je štampa pažnju posvećivala navodnom neselektivnom granatiranju Knina, da li vi to nama sada kažete da ste vi u stvari za to imali dokaz, videli to svojim očima, ali niste hteli da slikate jer niste imali filmove? Je li to vaš iskaz?

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, izvolite.

TUŽILAC WAESPI: Mi smo videli fotografije koje je gospodin Roberts snimio na kojima se vide oštećenja. Videli smo bar dve takve fotografije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, prepuštam braniocu da govori pre nego što zatraži reč, a ukoliko optuženi ima bilo kog razloga da govori ili želi nešto da kaže, onda treba da zatraži odobrenje da to učini putem svog branioca. Dakle, gospodine Waespi, ponovo ovde čitam...

TUŽILAC WAESPI: To je dokazni predmet Tužilaštva broj P683.

SUDIJA ORIE: Da, ali to nije deo pitanja. Vi možete da stavite prigovor na pitanje, međutim gospodin Mišetić je samo zatražio potvrdu o tome kako je on shvatio svedočenje, a to nema direktno veze sa bilo čime što smo mi videli u ovom trenutku. A on pita ne obuhvativši svojim pitanjem da nikada nijedan krov nije pogođen. Mislim da je to bilo implicitno.

TUŽILAC WAESPI: Pa, implicitno u tom pitanju bilo je da on nije pravio fotografije zato što nije hteo da troši film, ali mi vidimo da on jeste slikao i pravio fotografije.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ako mogu da odgovorim, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Izvolite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Govoreći o njegovom putu u nedeljama posle *Operacije Oluja* u avgustu 1995. godine, njegovo svedočenje je da je video 200 kuća koje su bile pogođene, o tome je već bilo reči...

SUDIJA ORIE: U redu. Možda možete da mu postavite to pitanje malo kraće.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. Gospodine Roberts, vi ste u avgustu izlazili u grad, to je vrlo važno pitanje bilo za međunarodnu zajednicu, vi ste videli tragove oštećenja, i vi nam kažete da ste imali kameru koju vam je dao UN, ali da niste hteli da trošite film. Je li to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, časni Sude, ja jesam pravio fotografije i neke od njih sam slao u našu kancelariju u sedištu u Zagrebu. Meni je rečeno da će vojni posmatrači Ujedinjenih nacija napraviti detaljan pregled svih kuća, a isto tako da će doći i misija iz sedišta da proceni štetu, jer to je bilo veoma kontroverzno pitanje, i ja sam imao utisak da je u sedištu misije možda bilo nekih pitanja o objektivnosti procene onoga što se stvarno dogodilo: kakva je šteta, kakva je kolateralna šteta, koliko je ozbiljna šteta, kao što je to ovde analizirano. Ako ne grešim, a ispravite me ako grešim, da li se u ovom dokumentu, u ovom izveštaju govori više o tome, da li ovaj izveštaj ima više strana?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ne.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ima samo jednu stranu.

SUDIJA ORIE: Ali, mi u ovom trenutku ne razgovaramo o ovom dokumentu, gospodine Roberts. Pitanje koje vam je postavljeno od vas traži da se izjasnite zašto niste fotografisali. Rekli ste da ste neke fotografije napravili. A onda je bilo pitanje da li su to one fotografije koje smo videli, da li postoje serije fotografija. Dakle, govori se o oštećenjima u gradu Kninu od 4. i 5. avgusta.

SVEDOK ROBERTS: Ja sam napravio niz snimaka, a samo dve te fotografije su date Tužilaštvu. Ja sam poslao jednu rolnu filma sedištu misije u Zagrebu, zajedno sa drugim fotografijama, sa zgradama koje su granatirane i opštoj zapuštenosti zgrada u Banjaluci, negde do trećeg vikenda decembra.

SUDIJA ORIE: U redu. Vi dakle kažete da ste napravili neke fotografije, mada ih mi nismo videli, tako da ne znamo o čemu govorimo, a osim toga, da to nije bio vaš primarni zadatak jer ste vi shvatili da će o tome izveštavati drugi ljudi i to na neki drugi način?

SVEDOK ROBERTS: Da.

SUDIJA ORIE: Nastavite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste videli izveštaj vojnih posmatrača i da ste ipak došli do zaključka da je to granatiranje bilo neselektivno i da je pogođeno 200 civilnih zgrada. Kakve ste vi konkretne dokaze imali, ili za kakve ste konkretne dokaze čuli koji protivreče onim zaključcima koje vi vidite u ovom izveštaju UNMO-a na ekranu?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Već sam opisao da sam pratio izveštaje UNMO-a više nedelja, iz kancelarije komandanta sektora i iz kancelarije civilnih poslova, koji su u Kninu živeli u vreme granatiranja, i o tim informacijama smo vodili razgovore i izveli zaključke, i te informacije su poslate u sedište u Zagreb. One su slate svakodnevno. Ja nisam video te izveštaje koji su slati, ali sam imao utisak da je većina ljudi iz štaba Sektora Jug iz različitih odeljenja UN-a slala ovakve izveštaje, naročito bih dodao da sam video i civile koji su bili predstavnici međunarodne zajednice u Kninu, i to, bili su u Kninu ujutro 4. avgusta kada je bombardovanje počelo, i oni su tri-četiri sata pratili šta se dešava tamo, kao i ja. I bio sam veoma, veoma iznenađen ovim izveštajem i tada i sada, koji se sastoji od tri paragrafa. Oprostite, da li imamo bilo šta drugo osim ovoga o 18. avgustu, a odgovor je bio prilično defanzivan na to moje pitanje.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da pogledamo sada dokazni predmet Tužilaštva broj P228, molim vas.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: To je ocena UN CIVPOL-a od 18. avgusta koji su pripremili oficiri Thor Hansen, Steinar Hagvag, i oni su napravili pregled štete u Kninu od granatiranja, paljevine ili od namernog oštećivanja. Molim da se tekst malo spusti. "Pokrili smo ceo grad i uočili više udara granata i projektila oko fabrike TVIK, sedišta milicije i u području severne kasarne i između sedišta Vlade u Kninu i zgrade televizije, i na padinama ispod Kninske tvrđave. Izbrojali smo oko 20 kuća pogođenih granatama i oko 20 drugih verovatno oštećenih požarom." Dalje se govori o tome da su na glavnoj ulici najuočljivije zgrade koje su potpuno razrušene vatrom, a da je južno od Kninske bolnice bilo neoštećeno područje, čak su i satelitska antena i stambene prostorije misije izgledale potpuno netaknute. Najveći deo štete očigledno nije nanesen neposrednim ratnim dejstvima u razmeni vatre, već namernim oštećenjem i paljevinom nakon što su ušle oslobodilačke snage. To je izveštaj UN CIVPOL-a od istog dana 18. avgusta. Da li ste dobili primerak ovog izveštaja?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, video sam taj izveštaj.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Složićete se sa mnom da se u ovom izveštaju ne sugeriše da je postojalo neselektivno granatiranje civilnih meta 4. avgusta?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne. Ovaj dokument to ne kaže, niti implicira tako nešto. Ja sam sa Steinarom razgovarao u vreme kad je ovaj dokument pripremljen, nakon što sam ga video i pročitao. Koliko sam shvatio, a Sud će bolje znati, koliko mi je poznato, ima još dokumenata o ovom pitanju koji su napravljeni pre ili nakon ovog dokumenta. Ja se ne sećam, ja mislim da ovaj sud nije video samo ova dva dokumenta UNMO-a i CIVPOL-a, jer nisu oni samo te izveštaje napravili u vezi sa granatiranjem Knina 4. i 5. avgusta, mislim da ima i drugih dokumenata koji će dati sasvim drugačiju sliku i mislim da oni postoje, a da li su oni predočeni ovom Pretresnom veću, to ne znam.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, molim vas recite imena ljudi s kojima možemo kontaktirati, a koji su pripremali takve izveštaje koji su protivrečni sa ova dva izveštaja?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne mogu sada da se setim imena, ali mogu da pokušam da ih pronađem pomoću svojih ličnih dokumenata, odnosno na osnovu evidencije o službenicima Ujedinjenih nacija koji su u to vreme radili u Sektoru Jug.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, da sada porazgovaramo o onome što ste vi lično uočili ujutro 4. avgusta.

(Odbrana se savetuje)

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Pre nego što pređemo na to, gospodine Roberts, da li vam je poznato, na osnovu vaših razgovora sa tužiocem, da li vam je poznato da je viši vojni posmatač Steinar rekao kancelariji Tužilaštva da je on podneo konačnu procenu granatiranja i da se ta procena poklapa sa ovim što je ovde provizorno procenjeno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja ne znam da se on već pojavio pred ovim sudom, međutim znam da je poslata ta završna ocena.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: A kako znate da je poslata ta završna ocena UNMO-a?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da u vreme kada je to bilo slato, mi smo pre nego što je to poslato u sedište u Zagrebu, imali više razgovora o tome u kancelariji i pripremljena je još jedna procena 18. avgusta, ono što smo sada ovde videli.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U tim razgovorima sa vojnim posmatračima UNMO-a, u to vreme da li su vam oni rekli da se njihova procena poklapa sa ovom procenom?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da se sećam da sam video taj završni dokument i da se to poklapalo sa njihovom prvobitnom procenom.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da li mogu samo nešto da dodam u vezi s ovim?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Naravno.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

SVEDOK ROBERTS: Iz izveštaja koji vidim na monitoru mogao bi se steći utisak da su moje informacije, u mojim izjavama, netačne. Ja mogu samo da Pretresno

veće uputim na svedoke koji su se nalazili u Kninu ujutro 4. i 5. avgusta, i znam da su i oni podnosili izveštaje...

SUDIJA ORIE: Gospodine Roberts, da li se iz ovih dokumenata može izvući zaključak o tome da je vaša procena bila pogrešna ili pak da su izveštaji pogrešni, to je nešto što će Pretresno veće morati da razmotri u kasnijoj fazi. A što se tiče vašeg saveta Pretresnom veću o tome koga da pozove kao svedoka, kao prvo, u ovom pravnom sistemu to je prepušteno stranama koje mogu pozvati one svedoke koje žele, no mislim da u ovom trenutku davati savete bilo strankama u postupku, bilo Pretresnom veću, ma kako vaša namera bila dobra, to nije ono što mi od vas očekujemo. Nastavite, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, pogledajmo dokazni predmet Tužilaštva P676, vašu izjavu iz 1998. godine, treću stranu. Na vrhu strane u drugom pasusu pri sredini kaže se: "Nešto pre 5.00 časova, oko 4.50 časova, iznenadilo me je kada sam video kombi Ujedinjenih nacija koji je brzo vozio jednom poprečnom ulicom u pravcu zgrade u kojoj sam stanovao. U pratnji je bio jedan džip Ujedinjenih nacija." Da sada pogledamo dokazni predmet Tužilaštva broj P677, stranu 4, u posledjem paragrafu kažete: "Ujutro 4. avgusta 1995. godine spavao sam u svom stanu na trećem, najvišem spratu zgrade u Kninu kada me je probudio iznenadni zvuk jakih eksplozija, nešto pre 5.00 časova." Moje pitanje je: da li ste vi bili budni u 4.50 časova posmatrajući ta vozila Ujedinjenih nacija ili ste spavali i probudila vas je artiljerijska vatra oko 5.00 časova?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ovaj pasus ovde nije tačan. Ova izjava je data 2007. godine jednom istražitelju. Istinit je datum kada je izjava uzeta. A moje sećanje je svežije, mislim da je pouzdanije u izjavi iz 1998. godine jer mislim da je tada moje pamćenje bilo svežije i realnije onoga čega sam se sećao iz 1995. godine.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li postoji neki razlog zbog čega to sa tužiocem niste ispravili, pre nego što ste izašli ovde da svedočite?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da smo samo načelno pregledali događaje, oni su načelno tačni, međutim detalje nisam ispravljao. I zbog toga to sada kažem, mada možda kasno, da je 1998. godina bliža događajima o kojima govorimo.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: A u izjavi iz 1998. godine na stani 4 vi kažete: "Radio Knin objavio je u 5.00 časova upozorenje javnosti da predstoji napad". Da li se sećate toga?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Možete li to da mi pokažete, molim vas.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Naravno. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P676.

SUDIJA ORIE: Mora da se radi o grešci kada se govori o 1994. godini.

ADVOKAT MIŠETIĆ: 1998. godina.

SUDIJA ORIE: Da. Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Stranu 4, molim vas.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Pročitacu rečenicu koja počinje sa: "Zgrada Radija i TV-a pored glavne ulice u centru grada očigledno je bila pogođena rano baražnom vatrom." Dalje se kaže: "Poslednja emisija *Radio Knina* je mislim bila negde oko 5.00 časova ujutro i upozorila je javnost o dolazećem napadu." Jeste li vi čuli tu emisiju?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Nisam je direktno čuo, već smo dobili sažetak snimka emisije koja se emitovala, ali, to nije navedeno, kasnije sam saznao da su bile i druge emisije *Radio Knina* emitovane tokom dana, ali fokus je bio da se upozori javnost, i da se govori o tome šta se događalo tog jutra. I mislim da su u stvari bile tri emisije *Radio Knina* tokom 4. avgusta.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ima li nekog posebnog razloga što ste 1998. godine rekli da je poslednje emitovanje bilo u 5.00 časova i to stavili u kontekst toga što ste rekli da su zgrade Radija i TV-a u glavnoj ulici u centru grada bile očigledno pogođene jutarnjom baražnom vatrom 4. avgusta 1995. godine? Da li se može reći da ste 1998. godine rekli da je ta rana jutarnja baražna vatra pogodila *Radio Knin* i da je rezultat toga bio da oni više nisu mogli da emituju program?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne. Sećam se da je postojala jedna emisija rano ujutro o granatiranju, uopšteno o onome što se događalo, dosta nejasno. I mislim da je to što je ta zgrada bila pogođena, bio razlog zašto se više nije emitovao program.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Kako je *Radio Knin*...

SUDIJA ORIE: Samo jedan trenutak.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: U francuskom transkriptu početak vašeg pitanja još nije preveden, ali...

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Kako je *Radio Knin* znao da će doći do napada?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne znam. Ja sam ovde naveo da mislim da je poslednja emisija bila u 5.00 časova, da se upozori javnost, ali priroda te emisije je bila o napadu, kao i o tome što se događalo time što se otkrivalo da bombardovanje nije bilo samo u Kninu, već i na širem području takozvane Krajine, da su napadnuta mnoga mesta i mnogi gradovi. I kasnije emisije su isto to govorile. Ovde nije dobro interpretirano, to nije bilo upozoravanje javnosti da će biti napada, emisija je bila o bombardovanju mnogih područja Krajine.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U vašim izjavama, neću kroz sve njih prolaziti, ali ću vam pročitati, i ako treba da ih vidite, pokazaću vam. Godine 1998. rekli ste na drugoj strani: "Nismo uspeli čak ni da se obučemo kako treba, a već smo se našli u hodniku na drugom spratu ispod mog stana." U dokaznom predmetu Tužilaštva P677 od 28. februara 2007. godine kažete: "Skočio sam iz kreveta i odmah postao svestan da artiljerijske granate dolaze sa hrvatskih položaja na planini Dinari iznad Knina. Krenuo sam na sigurno mesto na odmorištu stepeništa na drugom spratu, gde su mi se pridružili Nevis, njena sestra, muž njene sestre i njihov mali sin." Da li bi se moglo reći da ste najveći deo granatiranja bili sklonjeni na drugom spratu, kako biste se vi lično zaštitili?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da. I ponovo, ako ne grešim, mislim da sam to opisao u svojoj izjavi iz 1998. godine u onim pasusima koji su išli jedan za drugim, koliko se sećam. Bili smo tamo na drugom spratu u centru zgrade, od trenutka kada je granatiranje počelo i to najmanje 45 minuta, možda i ceo sat. Mislim da sam to preciznije naveo u izjavi. I slušali smo bombardovanje iznad naših glava.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molim da se pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj P677, strana 4, pri dnu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U tom donjem pasusu vi opisujete šta ste videli s balkona i kažete u poslednjoj rečenici: "Posle otprilike sat vremena vratio sam se u svoj stan i mogao sam da vidim kako se dim diže", molim sledeću stranu, vrh strane, "iz pravca zgrade Vlade RSK, kao i depoa koji se nalazi vrlo blizu zgrade vlade". "A isto tako sam video da se dim diže sa vrhova civilnih zgrada u raznim delovima grada." I onda se nastavlja.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Možemo li... Izvinjavam se.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Moje je pitanje... do vaše izjave iz jula 2008. godine, što je pre nešto više od tri nedelje, vi ni u jednoj izjavi, a dali ste tih pet, niste rekli ništa o tome da ste videli leševe sa svog balkona. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, jeste.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu. 4. avgusta jedna od vaših primarnih odgovornosti bila je da prenesete šta se događa u Kninu, i to domaćoj i stranoj štampi. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, kada sam stigao do štaba, tako je.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Samo trenutak, časni Sude. Zamolio bih da se na ekranu prikaže dokument 1D41-0311. U redu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je izveštaj agencije Reuters od 4. avgusta 1995. godine i govori o tome šta se događa. Tu negde na sredini strane pasus počinje sa: "Glasnogovornik Ujedinjenih nacija u Kninu Alun Roberts rekao je da su mirovnjaci videli civile ranjene u bombardovanju, ali da je bilo teško proceniti koliko je ljudi bilo povređeno."

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da li je to pitanje ili treba da dam komentar?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Trebalo je da prođemo kroz nekoliko ovih izveštaja i ni u jednom od njih vi ne kažete da znate za najmanje dve žrtve koje ste lično videli. Da li možete to da prokomentarišete?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, naravno. To sam rekao u svojoj ranijoj izjavi. Ja sam kao glasnogovornik na terenu bio vrlo oprezan, nisam mogao da izađem sa bilo čime, jer sam bio u kontaktu sa mojom kancelarijom za štampu u Zagrebu. Nisam bio siguran da ćemo imati standardnu vezu koja će dolaziti iz Zagreba. Znao sam da je bilo napada ne samo u Kninu, već i u drugim delovima sektora, kao i u sektoru Sever. I zbog toga, kao što sam rekao, bio sam veoma oprezan pre nego što sam izašao napolje i počeo da govorim. Našao sam određenu osobu koja je videla troje ljudi. Veliki izazov je učiniti tako nešto, ali ne prvih sati 4. avgusta 1995. godine, i to nije bio prvi put da sam se našao u takvoj situaciji.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, možemo da prođemo kroz razne Reutersove izveštaje, ali nećemo. Dovoljno je reći da vas svi citiraju, i da niko ne citira da ste rekli da ste identifikovali da je neka osoba ubijena i da ste tako nešto videli. Čuo sam vaš odgovor. Moje pitanje je: ako to niste spomenuli 4. avgusta, šta vas je sprečilo da to kasnije spomenete u ovih pet izjava koje ste dali Tužilaštvu?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Setio sam se 2007. godine...

SUDIJA ORIE: Molim samo jedan trenutak. Da li biste mogli...

SVEDOK ROBERTS: Izvinjavam se, časni Sude. Sled mojih izjava je bio sledeći. Prvo je bila izjava 1997. godine, nisam se tada bavio granatiranjem, a onda su mi istražitelji Suda zatražili da priprelim jednu drugu izjavu koja će se fokusirati uglavnom na bombardovanje, što sam i radio 1998. godine i podneo sam ga. Zatim je prošlo deset godina do sledećeg kontakta sa istražiteljima. Mislio sam da je izjava iz 1998. godine uključivala sve dimenzije napada i onoga što sam video, uključujući i ono što sam video sa balkona. Kada sam dao poslednju izjavu, postavljeno mi je pitanje da li sam lično video bilo kakve leševe ili ljude koji su bili pogođeni ili ubijeni, i onda sam rekao: da, sećam se da sam sa

balkona video dvoje, a mislim i trećeg. To je onda ušlo dosta kasno, ali ja sam mislio da je to bilo u izjavi iz 1998. godine, međutim nije.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, želeo bih da ovaj dokument ponudim na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D711, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D711 se usvaja u spis. Izvolite nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Gospodine sekretare, molim vas dokument 1D41-0293.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, pokazaću vam hrvatski dokument u kojem je zabeležen razgovor koji ste imali 4. avgusta. Sam dokument je od 4. avgusta, to je razgovor između vas kao glasnogovornika Ujedinjenih nacija u Sektoru Jug i gospodina Stojana Obradovića koji je radio za novinsku agenciju *Stina*. Da li se sećate njega?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, sećam se te novinske agencije u Splitu, *Stina*.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Sada bih prošao kroz ovo. Dakle, navodno je vreme tog razgovora 14.15 časova, datum je 4. avgust 1995. godine i kaže se da ste vi rekli da se ponovljeno granatiranje centra grada Knina desilo pre otprilike 25 minuta.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Koji je to pasus?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Drugi pasus, poslednja rečenica. "I situacija u ovom trenutku je mirna:" Vidite li to?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ovo je izjava koju je sačinio glasnogovornik Ujedinjenih nacija 4. avgusta oko 14.15 časova u vezi sa događajima u Sektoru Jug.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Dakle, on kaže da je to bilo u ranim jutarnjim satima 4. avgusta. Je li tako?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Tačno.
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Sada, pređimo na četvrti pasus. "Na pitanje Obradovića o situaciji u gradu što se tiče samih civila, Roberts navodi kako među civilima nema panike. Međutim, po njegovom mišljenju, ljudi su veoma šokirani i iznenađeni bombardovanjem od jutros. Ima uništenih stanova, a mnogi prozori i izlozi su razbijeni. Kada je pitan da li ima smrtno ranjenih, odgovorio je da su imali kontakt sa Kninskom bolnicom koja je iskazala potrebu za pomoć i za zalihe. Dalje je Roberts izjavio da su oni spremni da pruže pomoć onoliko koliko mogu...", i dalje u poslednjoj rečenici stoji: "Ne poseduje se informacija koliko je ljudi teško ranjeno". Molim da okrenemo stranu. Preposlednja rečenica, počinje u sredini: "Na pitanje Obradovića kako bi se ponašali ljudi kada bi hrvatska vojska ušla u Knin, odgovara da ne želi da spekuliše sa tim, ali da su ljudi u Kninu u vrlo ozbiljnoj situaciji, vrlo zabrinuti i uznemireni u vreme bombardovanja, tako da još uvek ne mole za pomoć da odu ili napuste navedeno područje. Navodi kako je stanje u Kninu veoma ozbiljno."

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Nekoliko pitanja o ovome. Prvo, ponovo ćete primetiti da u ovom razgovoru kad su vas izričito zapitali o smrtno ranjenima, niste odgovorili da ste lično videli dvoje smrtno ranjenih osoba. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, tačno je. Ja sam razgovarao sa svojim kolegama u Zagrebu iz Kancelarije za štampu, i od njih sam saznao da se radi jedna šira procena od strane raznih civilnih posmatrača, koji su ušli u štab ujutro, kao i od ljudi u štabu Sektora Jug kako bi se sredinom dana nešto poslalo u Zagreb. Pa nakon tog razgovora sa Christopherom Gunnessom nisam želeo da iznosim bilo kakva lična zapažanja budući da sam smatrao da će se u Kancelariji za štampu u štabu misije izneti detaljna informacija. Ovaj pasus mislim da to prilično dobro sažima. Mnogo ljudi je iznosilo razne informacije koje nisu bile dosledne, a to su bili ljudi koji su govorili sa novinarima pre nego što sam ja stigao u štab Sektora Jug. Kasnije sam saznao šta su oni govorili.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, nastavljajući se na ovaj vaš drugi odgovor, vi kažete: to prilično sažima ono što je u tim okvirima.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, tačno.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: I to sažima i činjenicu da, kad ste razgovarali s tim novinarima u 14.15 časova, među civilima nije bilo panike. Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: U 14.15 časova, da, mislim da tada nije bilo vidljivih znakova panike. Ja sam bio u gradu otprilike sat vremena pre nego što sam dobio taj telefonski poziv od novinske agencije *Stina*, i imali smo i jedan *ad hoc* informativni sastanak sa generalom Forandom, gde sam bio i ja, u centru grada, u bivšem takozvanom restoranu Vlade RSK i videli smo kako ljudi počinju

da stavljaju stvari u automobile, na ulicama je bilo smeća i videli smo da se ljudi spremaju za odlazak. Ali nismo imali osećaj da vlada panika. Ljudi su nas pitali šta se dešava, ali samo to. Nismo videli nikakve vidljive znake emocija ili panike, a to je bilo oko sat, sat i po pre nego što sam dao taj komentar agenciji *Stina*.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, nudim ovaj dokument na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nemamo prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D712, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D712 se usvaja u spis. Gospodine Mišetiću, primećujem da smo na početku kasnili 10 minuta, možda i malo više, vi ste rekli da ćete završiti do sledeće pauze?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Da, hoću. I pitao bih Pretresno veće...

SUDIJA ORIE: Koliko vam još vremena treba?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Imam još samo jednu temu. To je pitanje evakuacije. Mislim da je svedok lično bio prisutan. I treba mi nešto manje od 15 minuta. Ukoliko gospodin Waespi ne treba dodatno vreme, tada ću biti kraći.

TUŽILAC WAESPI: Meni je potrebno oko 15 minuta.

SUDIJA ORIE: Oko 15 minuta. Obično više volimo da imamo pauzu pre početka dodatnog ispitivanja. Gledam u prevodioce i sudske zapisničare, da li njima treba pauza sada. Ne, ne treba. Ovo je komunikacija, neizgovorena sa našim prevodiocima. Gospodine Mišetiću, imate tačno 15 minuta i ni sekund više.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Razumem, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Nastavite.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Siguran sam da prevodioci žele da i ja više komuniciram znakovima danas.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, sada ćemo preći na pitanje evakuacije. U izjavi od 2007. godine govorili ste o tome kako ste, dozvolite da pronađem, kada ste se vratili u Sektor Jug posle godišnjeg odmora, a verujem da ste rekli da ste se vratili 3. avgusta... Da li je to tačno?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Rekli ste 2007. godine, da ste čuli, i citiraću: "Kad sam prvi put stigao nazad u Knin posle godišnjeg odmora, saznao sam u Štabu komandanta Sektora Jug za nešto što je na neobičan način usledilo nakon ranijeg sastanka u julu 1995. godine za pomoć Ujedinjenih nacija pri evakuaciji civilnog stanovništva Knina u slučaju napada hrvatske vojske". Da li se sećate da ste ovo rekli u kancelariji Tužilaštva?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, i naknadno važno je dodati odmah da je došlo do diskusije sa istražiteljima o dokumentu koji opisuje taj razgovor, i jasno je ocenjeno da taj tip dokumenta nije mogao da bude sastavljen tog datuma. Ali se sećam da mi je nešto rečeno o zahtevu za pomoći ako stvari izmaknu kontroli. Davno je bilo, ali sećam se da kada sam se vratio 1995. godine imao sam tako nešto na umu i onda sam to povezao sa ovom stranom na kojoj je ovaj neobičan datum, jul 1995. godine. Ali razjašnjeno je, kad sam pogledao taj dokument, da je taj datum očigledno pogrešan i ono što je u stvari značajno je da su se rasprave o pomoći Ujedinjenih nacija vodile 4. avgusta. Ali sećam se da su mi dva zvaničnika u kancelariji komandanta nešto uopšteno rekli o tome šta će se dogoditi ako stvari postanu vrlo teške, ali se nije govorilo o pomoći Ujedinjenih nacija u smislu šta je ta pomoć zapravo. I onda sam neko vreme proveo gledajući tu izjavu.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, kada ja napravim pauzu posle vašeg odgovora, to je zato da bi prevodioci stigli da prevedu. Ako vi popunjavate tu pauzu, onda prevodioci nikad ne stižu, pa molim vas da imate to u vidu. Hvala. Sada ćemo porazgovarati o onome što ste upravo rekli, 4. avgusta, zaista značajna pomoć Ujedinjenih nacija bila je 4. avgusta. Da li možete detaljnije da objasnite kakve su rasprave vođene između Ujedinjenih nacija i RSK o pružanju pomoći pri evakuaciji?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Po meni, pitanje je, kako se ja sećam, postavio jedan novinar na konferenciji za štampu oko 12.00 časova u Kninu, i mislim da je lokalna ekipa sa televizije za *Worldwide Television News* postavila pitanje, i ja sada parafraziram nešto što je možda general Forand uveo u dokaze, ali po mom sećanju, to pitanje se odnosilo na to šta rade Ujedinjene nacije kako bi pomogli ljudima pri odlasku i u davanju goriva, i tako dalje. A odgovor je bio: oprostite, mi smo Ujedinjene nacije, a za te stvari su odgovorne vaše vlasti, i da nije bilo pravog kontakta sa političkim i vojnim rukovodstvom RSK koje bi tražilo konkretnu pomoć. Tek kasnije popodne videli smo da se stvari menjaju. I kao što sam rekao u svojoj izjavi, ljudi su počeli da stižu pred vrata štaba Sektora Jug i onda se slika vrlo brzo promenila u roku od nekoliko sati, a zatim je trebalo da se uveče održi sastanak između takozvane vlasti RSK i štaba Sektora Jug, ali koliko ja znam, zvaničnici Ujedinjenih nacija nisu otišli na taj sastanak, sastanak se nije održao.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li znate, je li general Forand otišao na sastanak sa predstavnicima RSK negde oko 18.00 časova uveče 4. avgusta 1995. godine?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja sam shvatio da je on otišao na taj sastanak u grad, i mislim da sam to spomenuo, ali nisam siguran da su ljudi iz RSK koji su bili na odgovornim položajima, bili prisutni kako bi vodili taj dijalog i diskusiju. Znam da se general vratio, po mom mišljenju, veoma frustriran onim što su ti ljudi pokušavali da urade; pogledaj šta se događa, i ono što traže...

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dakle...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Hteo sam da kažem da je to bilo mnogo više od onoga što Ujedinjene nacije mogu da učine.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Da li je Kosta Novaković bio odgovoran funkcioner u RSK?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne bih da nagađam.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ne bih želeo da to radite.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: U redu. Upoznao sam ga ranije.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Oprostite, imamo samo pet minuta, ne želim da nagađate.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, biću vrlo direktan. Moje gledište je da on nije bio baš organizovan i da je bio dosta idealističan, a ne realističan u nedeljama pre toga, u pogledu toga šta se u stvari događa oko Knina, u vojnom pogledu ili bilo kom drugom.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Spomenuli ste izjavu iz 2007. godine, na strani 6, da ste bili prisutni na konferenciji za štampu, videli smo ranije video snimak. Rekli ste da je imao problema sa uspostavljanjem kontakta sa vlastima RSK, međutim rekao je da je negde pre toga došao zahtev od vlasti RSK za pomoć Ujedinjenih nacija da se evakuiše veliki broj civila. Međutim, nikakvog plana nije bilo, niti praćenja razvoja događaja. Da li se tu misli na ovaj razgovor iz jula meseca o kojem ste već govorili?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da ne. Mislim da se to odnosi na taj konkretan dan.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Dakle, ranije tog dana došao je neki zahtev od vlasti RSK da se dobije pomoć od Ujedinjenih nacija za evakuaciju civila?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da je održan sastanak pre konferencije za štampu, ali nisam siguran. General Forand je verovatno o tome govorio. Čak i tada to je bilo više u smislu da Ujedinjene nacije na nivou komande Sektora Jug žele da znaju tačno šta je to što njima treba, a to nije bilo predstavljeno u pisanom obliku. Ubrzo je trebalo da se održi sastanak kako bi se

sve to preciziralo, i to je bilo spomenuto kao onaj sastanak od 18.00 časova, ali koliko se sećam, rečeno je da ništa nije zaključeno. Bilo je već prekasno.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Molim da se prikaže dokument koji nosi oznaku 1D41-0341.

SVEDOK ROBERTS: Mogu li da dodam nešto o istom pitanju...

SUDIJA ORIE: Vrlo kratko. Gledam na sat.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Neću vam oduzeti to vreme, gospodine Mišetiću.

SVEDOK ROBERTS: Sve što se sećam jeste da smo se negde popodne našli da pregovaramo sa nekoliko stotina srpskih civila sa traktorima, prikolicama i sličnim ispred baze, o tome kako bismo mogli da pomognemo i da imaju samo dva izbora, kao što sam opisao u izjavi, tek toliko da uštedim vreme.

SUDIJA ORIE: Imate 30 sekundi više, gospodine Mišetiću.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Hvala, časni Sude.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, primetićete da je ovo izveštaj o emisiji *Radio Beograda* od 4. avgusta 1995. godine, kažete da je to bilo u 22.00 časa po srednjeevropskom vremenu, što je 20.00 časova po Griniču. Ovde general Mrkšić daje intervju. Samo da pronađem pravi deo. Negde prema sredini, on kaže: "Ne, linija razdvajanja nije bila promenjena. Naše snage su se povukle na položaje za direktnu odbranu Knina". Iza toga, a to je ono što sam tražio: "Agresija koja je počela u 5.00 časova trajala je sve do mraka. Bobene operacije na području Knina trenutno su obustavljene. Knin je u mraku, a stanovništvo se evakuise." U svojoj izjavi rekli ste da ste slušali *Radio Knin* i niste čuli ništa o nalogu za evakuaciju koji je izdat. Da li je moguće, gospodine, da je general Mrkšić govorio na *Radio Beogradu* i objavio da je dat nalog za evakuaciju, a da to nije bilo na *Radio Kninu* jer je bio granatiran, pa nije mogao da emituje? I molim da paузiramo zbog prevodilaca.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Video sam ovaj dokument ranije, vezano za ovu izjavu gospodina Mrkšića iz Beograda, i zaista sam bio iznenađen kad sam ga pročitao.

ADVOKAT MIŠETIĆ: U redu. Ponudio bih ovaj dokument na usvajanje...

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Zato što mislim da je to bio nekakav ustupak i pokrivanje situacije.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: To je od 4. avgusta?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da. Ja i kažem da ta osoba govori, koliko sam shvatio, odakle?

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ne, on je na *Radio Beogradu*, a govori iz Knina.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, tako je.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Molio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis, a imam i još jedan dokument.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nema prigovora.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D713, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D713 se usvaja u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: I poslednja tema, molim dokument koji nosi oznaku 1D41-0343.

ADVOKAT MIŠETIĆ – PITANJE: Ovo je članak iz *New York Timesa*. Siguran sam da ste ga sinoć videli. To je od 12. decembra 1995. godine i govori se o svemu što se dogodilo posle *Operacije Oluja*. Molim da pogledamo sledeću stranu, pri dnu strane. Ovde ste citirani: "Nije bilo organizovane vladine kampanje za pljačkanje, zlostavljanje i ubijanje ljudi, rekao je Alun Roberts, portparol Ujedinjenih nacija, ali nije bilo ni ozbiljnog organizovanog nastojanja od strane vlasti da kontrolišu situaciju." Da li ova izjava koju ste dali *New York Timesu* tačno odražava vaše gledište o onome što se događalo?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pitanje koje je postavio novinar bilo je šire, ovo je samo deo mog odgovora, ali to je ono što sam rekao: da nije bilo organizovane vladine kampanje. Ja bih samo zamolio Pretresno veće da uzme u obzir moje druge izjave, posebno one koje je dala moja koleginica iz Zagreba, iz štaba Ujedinjenih nacija, u kontekstu svega toga. Izvući samo nešto iz konteksta... treba uzeti sve što je UN rekao.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Časni Sude, nudim ovo na usvajanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Nema prigovora.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretare?

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane broj D714, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Odbrane D714 se usvaja u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Zahvaljujem, gospodine Roberts, na vašem svedočenju, i zahvaljujem Pretresnom veću na dodatnom vremenu.

SUDIJA ORIE: Prekidamo s radom i nastavljamo u 13.05 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, izvolite.

TUŽILAC WAESPI: DODATNO ISPITIVANJE

TUŽILAC WAESPI: Hvala vam, gospodine predsedniče. Imam tri kratke teme, nadam se da su kratke, koje želim da obradim.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gospodine Roberts, prva se nastavlja na jedno od pitanja gospodina Mišetića pre pauze. Takozvana konačna procena SMO, a to se odnosi na dokazni predmet Tužilaštva broj P64, onaj dokument od dve strane. Da li se sećate toga, gospodine Roberts, to vam je pokazano? Kada ste pitani da li ste čuli za neku konačnu procenu, rekli ste da se sećate da ste videli konačnu procenu koja je usledila posle dokaznog predmeta Tužilaštva P64 i pozivala se na taj dokument i da je to bilo u skladu sa tom početnom procenom. Gde ste videli taj dokument?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Koliko se sećam, u kancelariji vojnih posmatrača Ujedinjenih nacija u štabu Sektora Jug.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A kako ste naišli na taj dokument?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, tokom redovnih svakodnevnih poseta posmatračima u njihovoj kancelariji. Oni su bili sprat ispod mene, na prvom spratu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: A koliko je bio dugačak taj dokument? Jedna strana ili više?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Više od jedne strane. To je bio opsežan dokument, o različitim delovima Knina. Ja nisam video čitav dokument, ali sam ga video, i rečeno mi je da je to dokument koji se šalje u štab misije.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li ste napravili kopiju izveštaja za sebe?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Mislim da nisam.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li se sećate datuma?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja sada nagađam, ali mislim sredinom septembra, otprilike. U svakom slučaju, nekoliko nedelja nakon onog početnog provizornog izveštaja od 18. avgusta. To je mislim bio datum.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Jeste li razgovarali o tom dokumentu sa autorom dokumenta SMO?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, ja sam razgovarao sa Steinareom o tome.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, gospodine Roberts. Pređimo sada na drugo pitanje kojim želim da se pozabavim ukratko, a to je prevodilac Ujedinjenih nacija. Ko je izabrao gospodina Predraga Šarea da bude vaš prevodilac?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: On je bio angažovan pre nego što sam ja došao u septembru 1993. godine. Prema tome, on je verovatno prošao kroz uobičajen postupak zapošljavanja prevodilaca. Trebalo je da ispuni i formular, zatim da s njim bude obavljen razgovor, proverena njegova biografija, i obavljen razgovor sa komisijom koju bi obično činila tri čoveka iz kadrovske službe i civilnih poslova.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li ste vi učestvovali u njegovom zapošljavanju?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, ja nisam tada bio u Sektoru Jug.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li ste ikada čuli prigovore, na primer od svedoka koji su drugi put intervjuisani sa nekim drugim prevodiocem, da se žale da prvi razgovor sa gospodinom Šareom nije tačno preveden na primer?
SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne, naprotiv. Sećam se da kada su dolazili i viši zvaničnici iz Zagreba, on je uvek bio dodeljen kao službeni prevodilac na sastancima viskogo ranga, jednostavno zato što je bilo potrebno tačno i brzo prevođenje, ne samo na engleskom jeziku, već i na drugim jezicima, francuskom, švedskom, italijanskom, on je znao puno stranih jezika.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala vam, gospodine Roberts. Pređimo sada na poslednje pitanje, a to je nešto što je postavio gospodin Kuzmanović. On vas je pitao da li ste vi dali popis registarskih tablica hrvatskih funkcionera, a vi ste rekli ne. A sada dopustite da vam pokažem dokument po Pravilu 65ter broj 5323. To je jedan od dokumenata na popisu koji se uvode preko vas.

TUŽILAC WAESPI: Pređimo na stranu 5, paragraf 18, to je na sedmoj strani na BHS-u.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li se sećate da ste napisali izveštaj o incidentu u Varivodama, gospodine Roberts?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Samo trenutak. Da, napisao sam izveštaj kancelariji za javne informacije o incidentu u Varivodama.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li možemo prvo da pogledamo prvu stranu? Da li je ovo vaš izveštaj, gospodine Roberts?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, to je moj izveštaj od 3. oktobra 1995. godine.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala. Vratimo se sada na paragraf 5 na strani 18, a to je poslednji paragraf pre paragrafa 19, poslednjeg paragrafa. To je na petoj strani, ne tačka 5, nego strana 5. Da. Možemo li malo da pomerimo prema dole. U redu. Dozvolite da pročitam šta ste napisali u oktobru nakon incidenta u Varivodama: "Večeras sam naknadno saznao od zamenika šefa sektora UN CIVPOL-a za naš sektor Liefja Bjorkena, koji je prisustvovao današnjem sastanku, da su od hrvatske policije u Zadru zatražili kopije dokumenata, te kompletan uvid u istražni postupak. (Ako do toga dođe, to će biti prvi takav slučaj do sad)" Da li znate, da li se to prvi put dogodilo da ste vi i UN CIVPOL prvi put dobili pun pristup dosijeu o istrazi?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Pa, koliko ja znam, ako se to zaista dogodilo, to bi bio prvi put. Ja sam znao da će u nekoliko policijskih stanica biti zatraženi izveštaji. To je bio ozbiljan incident i to je moja prilično sarkastična reakcija na to. I kasnije na kraju izveštaja, razgovarajući ponovo s Liefom ustanovio sam da oni nisu dobili potpunu dokumentaciju od zadarske policije. Više nisu mogli da razgovaraju sa UN CIVPOL-om, jer je to bilo predano sudovima. A ceo izveštaj se zaključuje kako je Pretresno veće videlo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Uz dužno poštovanje, časni Sude...

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Kuzmanoviću.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Kakve veze to ima s tim da li je ili nije gospodin Roberts dao popis registarskih tablica? Očigledno je da nije dao tablice, s obzirom na incident o kom sam pitao. To je potpuno različito pitanje.

TUŽILAC WAESPI: Verujem da će sledeće pitanje to pokazati.

SUDIJA ORIE: Onda ćemo sačekati sledeće pitanje.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Vraćajući se na pitanje što brojevi registarskih tablica nisu dati hrvatskoj policiji, na osnovu vašeg iskustva sa hrvatskim vlastima i njihovim reakcijama na vaše zahteve, da li mislite da biste dobili bilo

kakvu povratnu informaciju i odgovor od hrvatske policije da ste im dali te brojeve?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ovo je nagađanje, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, ovim se zaista od svedoka traži da nagađa. Možete da pitate svedoka da li je on ikada postavljao zahteve slične ovome. Dakle, to nije pitanje zahteva, već da se informacije ne daju spontano. Dakle, ne treba ga pitati da nagađa: da smo mi to učinili, da li bismo dobili odgovor, već treba pitati da li je uz svu dužnu revnost informacija data policiji koja bi im pomogla.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Ali, časni Sude, ovo je upravo obrnuto od te situacije.

SUDIJA ORIE: Da, upravo sam to istakao. Dakle, gospodine Waespi, možete postavljati činjenična pitanja, ali ne pitanje koje ste upravo postavili. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gospodine Roberts, možete li nam reći da li postoje konkretni razlozi zašto niste predali popis registarskih tablica hrvatskoj policiji?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Razlog je bio sledeći. Prvo, ja sam taj popis dao UN CIVPOL-u, mislim da je to jasno iz onog što sam pre rekao. Prema mom shvatanju, oni su bili u kontaktu sa hrvatskom policijom u Kninu, i ja sam smatrao da tu postoji komandni lanac i ne želim dalje u to da ulazim, ali to je način na koji sam im ja to prosledio. CIVPOL je to imao, CIVPOL je bio u kontaktu sa hrvatskom policijom, i ja sam mislio da će to ići po tom komandnom lancu.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, gospodine Roberts.

TUŽILAC WAESPI: Preći ćemo sada na dokument po Pravilu 65ter broj 5334. A to je članak Roberta Fiska, onaj drugi koji nije usvojen u spis na osnovu vaše ranije odluke, ali smatram da ovo otvara vrata da zatražimo komentar od svedoka.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC WAESPI: I verujem da je tačan broj P687, označen kao neusvojen. Mislim da je...

SUDIJA ORIE: Da. To je...

TUŽILAC WAESPI: Zanima me druga strana, poslednji pasus, a već smo čuli pre nekoliko dana ko je gospodin Fisk.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Sada ću vam pročitati poslednji pasus i citiram: "Policija Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Hrvatske koja je duboko umešana u ubistva i paljevine u Krajini, tvrdi da će ona istražiti dela paljevina i pljačke. Oni će bez sumnje biti u stanju da pronađu dva automobila one bezimene trojice Hrvata, etničkih čistača. Prvo vozilo marke *audi* nosio je registarski broj ZD 570 - hrvatskog priobalnog grada Zadra, dok je drugi imao registarsku oznaku KR 770 H, što je registracija Karlovca, grada 30 milja udaljenog od Zagreba. Isto tako, bez sumnje hrvatska policija neće mrdnuti prstom da pronađe ko su vlasnici tih automobila, kad to ionako predobro znaju."

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, nemam pojma kakve veze imaju ove registarske tablice i onaj incident o kojem smo govorili za vreme direktnog i unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA ORIE: Možda će naredna pitanja na to baciti neko svetlo.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gospodine Roberts, da li je iskustvo o kojem govori gospodin Fisk u njegovim odnosima sa hrvatskom policijom, kad je reč o pronalaženju vlasnika automobila koji su osumnjičeni za krivična dela, u skladu sa vašim iskustvom?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Časni Sude, žao mi je da prekidam gospodina Waespia, ali prvo gospodin Fisk koji ovo piše ne kaže da je on imao posla sa hrvatskom policijom. Ne kaže s kim je imao kontakt, ne kaže da mu je on dao registarske brojeve, ništa tu ne piše. To je jedan članak koji izražava neko mišljenje sa zaključkom.

SUDIJA ORIE: Da li bismo prvo, gospodine Waespi, mogli da utvrdimo kakvo je iskustvo svedoka. Pitajte ga kakvo je njegovo iskustvo, pa da onda imamo polaznu tačku koja je solidna, i onda se može uraditi poređenje, u zavisnosti od onoga što će svedok reći.

TUŽILAC WAESPI: U redu.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gospodine Roberts, da li ste bili uključeni u davanje informacija hrvatskoj policiji o navodnim zločinima kojima ste prisustvovali u Krajini posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Bio sam prisutan sa UN CIVPOL-om u nekoliko prilika kada su davali informacije policijskim vlastima u Kninu. I da obavestim Sud ako mogu, ima više od deset izveštaja CIVPOL-a Knina o

incidentima gde su oni videli i zabeležili registarske tablice u incidentima paljevina, pljačke i drugih nasilnih akata, koje su oni dali kninskim vlastima i te je informacije trebalo preneti i sudskim vlastima, ali one definitivno postoje.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da se nadovežem na vaš odgovor. Jeste li ikada dobili povratnu informaciju od hrvatske policije o tome šta su oni učinili s tom informacijom? Da li su oni poslali odgovor i rekli: da, dobili smo informaciju, propratili smo to i uradili smo to i to?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: O kojim informacijama govorimo? Uopšteno ili o konkretnom incidentu?

SUDIJA ORIE: Molim vas da razdvojite pitanje u dva dela. Prvo, da vidimo da li je bilo ikakvih povratnih informacija o istražnim postupcima događaja koji je opisan uopšteno. I onda drugi deo, jeste li ikada dobili ikakvu povratnu informaciju konkretno u vezi sa brojevima registarskih tablica, i da li je izvršena istraga i koji su njeni rezultati. Molim da odgovorite na pitanje.

SVEDOK ROBERTS: Da, hvala, časni Sude. Po komandnom lancu Kninska policija ne treba da izvesti mene kao glasnogovornika, već CIVPOL, našu civilnu policiju. I u brojnim kontaktima sa civilnom policijom Ujedinjenih nacija u stanici Knin ili u štabovima, moj utisak iz njihovih izveštaja je da nije bilo nikakvih povratnih informacija o propratnoj istrazi kada su podneli usmene i pisane informacije policiji uključujući i ove informacije koje su korisne, poput registarskih tablica.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedniče. Mislim da je svedok odgovorio i na drugo pitanje.

SUDIJA ORIE: Mislim da jeste.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedniče, već smo u spis uvrstili nekoliko dnevnih novina tokom poslednja dva dana: *Slobodnu Dalmaciju*, danas *New York Times*. Predlažem da onda i ovaj dokazni predmet uvrstimo u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine Mišetiću?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Oprostite, ali ja vidim razliku između članka iz *New York Timesa* koji citira svedoka i članka koji se predlaže gde nema ničega što je svedok rekao. Samo želim da istaknem tu razliku. Ali ostavio bih to drugom zastupniku, jer se ovo ne odnosi na moje unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Gospodin Mišetić je to pokrenuo pre mene. Ja se pridružuje prigovoru, posebno imajući na umu relevantnost konkretno ovog pitanja koje je pokriveno u unakrsnom ispitivanju.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay?

ADVOKAT KAY: *Slobodnu Dalmaciju* sam ja uveo u dokazni predmet, pre Suda, zato što je to bila novina koja je njega citirala i to je bilo nešto što je bilo relevantno, a članak Fiska, kao što smo videli, izaziva sve moguće probleme dokazivanja, i ako Sud ovom konkretnom članku otvori vrata, onda možemo predvideti da će mnogo toga proći kroz vrata, zato što nema osnove između svedočenja ovog svedoka i iskustva gospodina Fiska.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, ako postoji dobar razlog da se ovo uvrsti u spis, onda neće biti problem da se otvore vrata, zato što će onda biti dobri razlozi za slične dokaze u budućnosti, tako da taj argument sam po sebi će imati propratne efekte, a da li je to prihvatljivo ili nije, zavisi od prihvatljivosti odluke o ovome. Dopustite da se posavetujemo.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, izvolite.

TUŽILAC WAESPI: Verujem da je jedno od pitanja koje je pokrenula Odbrana poslednji put kada se o tom dokazu govorilo jeste da se autor ne može unakrsno ispitati. To se odnosi i na nas. Znači mi ne možemo unakrsno ispitati, ne samo autore *Slobodne Dalmacije* i *Večernjih novosti*, i još postoje dokazni predmeti Odbrane D36, D37, D59, D38. Mislim da se svi odnose na direktne citate optuženog. Ali mislim da nam to isto tako daje vezu između gospodina Fiska i gospodina Robertsa, koji su se sreli pre nego što je gospodin Fisk otišao, i ono što je danas rekao, sasvim je dovoljna osnova između ovog svedoka i uvrštavanja u spis onog što je tu izneseno. I to je sve što je bitno, gospodine predsedniče.

ADVOKAT KAY: Samo jedno zapažanje. Bilo koji članak koji smo mi spomenuli, spominje samo gospodina Čermaka.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kay, nije bilo potrebe za vašim zapažanjem zato što Pretresno veće neće ponovo razmotriti svoju odluku o uvrštavanju ovog dokumenta u spis.

TUŽILAC WAESPI: Zahvaljujem, gospodine predsedniče. Poslednji dokument koji želim da pokažem je dokument koji je bio na spisku dokaznih predmeta za

gospodina Robertsa iz tima Odbrane Gotovine, i želeo bih da se pokaže na ekranu.

SUDIJA ORIE: Ja sam ranije rekao da nećemo ponovo razmatrati, a u stvari trebalo je da kažem da smo razmotrili da li bi trebalo da promenimo svoju odluku, a to je neka vrsta ponovnog razmatranja, i zaključak je da mi nećemo doneti odluku koja se razlikuje od prethodne. Molim da nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Zahvaljujem. Ovo je dokument koji nosi oznaku 1D41-0114, dokument od četiri strane od 19. oktobra 1995. godine, a autor je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, Ured za zaštitu ustavnog poretka.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Tu se govori o raznim pitanjima hrvatskog obaveštajnog rada i o tome šta su radili vojni posmatrači Ujedinjenih nacija. I na jednom mestu se spominje gospodin Roberts, to je na strani 3 engleske verzije, treći veliki paragraf koji počinje rečima: "Osoba koja je privukla najviše pažnje i pre i nakon operacije *Oluja* je Alun Roberts iz Velsa koji je od samog početka pa sve do danas u Kninu skoro otvoreno podržavao srpsku stranu. Vrlo je cenjen među svojim kolegama zbog svog profesionalizma i angažmana tokom svog mandata." I onda se dalje govori o vezi između gospodina Robertsa i Predraga Šare u kojeg, kaže se ovde, gospodin Roberts ima veliko poverenje. Da li to tačno odražava način na koji ste vi bili viđeni od strane svojih kolega i odnose sa Šareom, kako je to utvrdila hrvatska obaveštajna služba?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ja mogu samo da nagađam da li je njihova percepcija tačna. Ali mi je rečeno da su mene smatrali simpatizerom ljudi u Kninu uz posebne veze prema određenim tamošnjim ljudima i određenim prevodiocima. To se odnosi, samo ukratko, na pitanje koje su pokrenule kolege iz štampe u Zadru na konferenciji za štampu, to je bilo otvoreno pitanje i dat je jasan opisni odgovor na koji način radi UN, kako mi postupamo u takvim situacijama i kako se proveravamo u vođenju svog posla.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Da li vam je poznato da su hrvatske vlasti nakon operacije *Oluja* jednako tako proveravale šta su radili pripadnici Ujedinjenih nacija?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Ulažem prigovor.

SUDIJA ORIE: Pre nego što se pozabavimo ovim pitanjem, ovo prethodno pitanje, ja sam mislio da ste pitali o tome šta su kolege gospodina Robertsa mislile o njemu, to jest pozitivno, da je profesionalan i angažovan u svom mandatu. Ja sam iz odgovora stekao utisak da gospodin Roberts nije o tome govorio. Pa prvo moram da proverim da li je to bilo ono što ste vi tražili.

TUŽILAC WAESPI: To je tačno, gospodine predsedavajući.

SUDIJA ORIE: A onda moram da pitam gospodina Robertsa kakav je njegov odgovor u vezi s tim kako su ga kolege cenile u vezi sa njegovim profesionalizmom i predanošću poslu ili ste govorili o tome kako su vas Hrvati ili Srbi, ili bilo ko cenili.

SVEDOK ROBERTS: Odgovor je, kao prvo, kako sam ja video - kakav je stav hrvatske vlasti prema meni. A što se tiče kolega, mislim na kolege iz Ujedinjenih nacija, odgovor bi bio, da, mislim da je to gledište bilo pristuno stalno. Obično glasnogovornici ili politički predstavnici ostaju jednu godinu u misiji pre nego što se premeste dalje iz različitih razloga, posebno sukoba, ali ja sam ostao duže tamo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Waespi, mene iznenađuje da ste vi pitali prvo o A, dobili odgovor B, i prešli na sledeće pitanje. Moja sugestija je da ni pitanje ni odgovor nisu baš toliko...

TUŽILAC WAESPI: Možda nisam baš pomno pratio, pa se izvinjavam.

SUDIJA ORIE: Molim da nastavite. A onda bih pročitao ono što se nalazi na mom ekranu, tako da znam o čemu bi prigovor mogao da bude. Samo trenutak.

TUŽILAC WAESPI: Mogu da preformulišem.

SUDIJA ORIE: Kad preformulišete, videćemo da li gospodin Mišetić još uvek ima prigovor. Nastavite.

TUŽILAC WAESPI: Hvala, gospodine predsedniče.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Gospodine Roberts, da li ste znali da su hrvatske vlasti prikupljale informacije o vašem radu kao glasnogovornika Ujedinjenih nacija posle *Operacije Oluja*?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Na to mi je skrenula pažnja služba bezbednosti Ujedinjenih nacija, kao i drugi zvaničnici Ujedinjenih nacija koji su kontaktirali s hrvatskim zvaničnicima koji su bili upozoreni da je vrlo verovatno da to treba uzeti u obzir. I sada, kada vidim ovu referencu ovde u sredini, ako su to dobre, zvanične informacije, to uopšte nije istina, mi smo na to odgovorili tih davnih dana tokom našeg mandata.

TUŽILAC WAESPI – PITANJE: Hvala, gospodine Roberts.

TUŽILAC WAESPI: Gospodine predsedavajući, želeo bih da ovaj dokument ponudim na usvajanje u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Odbrana nema prigovor, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Možda bismo to mogli da skinemo sa liste dokumenata koji se direktno uključuju, da mu dodelimo broj. Gospodine sekretare?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet Tužilaštva broj P694.

SUDIJA ORIE: Dokazni predmet Tužilaštva P694 se uvrštava u spis.

TUŽILAC WAESPI: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući. Time završavam svoje dodatno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Ima li pitanja?

ADVOKAT MIŠETIĆ: Nema, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kuzmanoviću?

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Samo kratko, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

DODATNO UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT KUZMANOVIĆ

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Gospodine Roberts, postojala je serija pitanja i odgovora o UN CIVPOL-u, šta je kome dato i kada u različitim okolnostima. Mene konkretno zanima onaj incident u Gruborima. Vi niste dali registarske tablice hrvatskoj policiji, to je već utvrđeno. Rekli ste da vam je neko iz UN CIVPOL-a rekao da su oni iz CIVPOL-a bili u kontaktu sa hrvatskom policijom. Ko je u UN CIVPOL-u bio u kontaktu sa hrvatskom policijom vezano za te tablice, kada, i kako se zvala osoba u hrvatskoj policiji?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne znam konkretno ime osobe iz hrvatske policije. Ja sam shvatio iz onog što mi je rekao operativac UN CIVPOL-a da je dežurni bio informisan, kao i komandant stanice policije u Kninu od komandanta civilne policije Un-a u sektoru Jug.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: To su funkcije. Želeo bih imena, gospodine.

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Da, ne znam imena, ne sećam ih se.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Možete li mi reći kada je i s kim u hrvatskoj policiji razgovarano vezano za te tablice?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Nemam nikakvih informacija. To je bilo predato ili kao fotokopija ili direktno, ne znam.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Vi ste se sreli ili sa predstavnikom gospodina Čermaka ili s nekim drugim ljudima vezano za taj incident i vi nikome od tih ljudi niste dali brojeve registarskih tablica. Da li je tako?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Kada sam se sastao sa gospodinom Dondom, ne, nisam dao dokument takve vrste. Tek popodne sam tablice zabeležio drugi put kad smo bili tamo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: U redu. Bilo je pitanje...

SUDIJA ORIE: (Nije uključen mikrofon)

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Izvinjavam se. Hvala, časni Sude.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Poslednja serija pitanja gde vam je bio pokazan članak o profesionalizmu i o pristrasnosti, vi sada živite u glavnom gradu Republike Srpske, u Banjaluci, koji baš i nije simbol različitosti i nacionalne tolerancije, zar ne?

SVEDOK ROBERTS – ODGOVOR: Ne slažem se. Ja sam živio u Banjaluci, ali imam i razne druge lokacije i prijatelje po celom Balkanu gde sam živio, tako da mislim, ako to spominjete vezano za nečiji karakter, onda to u potpunosti odbacujem. Nije bitno gde radite, vaši principi i vaša profesionalnost ostaju s vama, a to je moje lično iskustvo.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ – PITANJE: Zahvaljujem.

ADVOKAT KUZMANOVIĆ: Hvala, časni Sude.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Sudija Kinis ima pitanje za vas.

ISPITIVANJE: PRETRESNO VEĆE

SUDIJA KINIS: Da se vratimo na vašu izjavu, to je dokazni predmet Tužilaštva broj P675, paragraf 59, poslednja rečenica: "Primetili smo da je hrvatska vojska postavila kontrolne punktove odmah pored groblja." Misli se na groblje u Gračacu. Moje pitanje je da li je postojala neka druga svrha za uspostavljanje ovih kontrolnih punktova ili samo osiguranje područja ulaza u groblje?

SVEDOK ROBERTS: Oni su nam rekli da je to iz razloga bezbednosti. Mi smo isto tako bili deo onih ljudi koje su oni kontrolisali i ni nama nisu dali da ulazimo zbog bezbednosti.

SUDIJA KINIS: Da, shvatam. Ali postojale su neke veze sa raskršćima, putevima, i tako dalje, zbog čega su ti kontrolni punktovi postavljeni konkretno u tom području?

SVEDOK ROBERTS: Ne. Kontrolni punkt je bio postavljen na ulazu u groblje u Gračacu pored puta, nije bilo nikakve veze s putevima. To je naprosto bila kontrola ulaza u groblje u Gračacu.

SUDIJA KINIS: Hvala. Poslednje pitanje odnosi se na paragraf 76. Tu govorite o incidentu u Gruborima i pominjete da nema šuma, a na osnovu ranijih svedočenja nekih svedoka dobili smo informacije da su se neki teroristi sklonili u šume i pobjegli iz tog područja. Možete li da nam kažete koliko je udaljeno to područje i koliko je udaljena železnička pruga od tog sela Grubori?

SVEDOK ROBERTS: Železnički put?

SUDIJA KINIS: Da.

SVEDOK ROBERTS: Grubori su bili na strmoj padini, oko njih je bilo drveće. U sredini je dolina potpuno ravna, tu je čistina. Mogli smo videti drveće ispred Grubora sa druge strane doline gde smo imali sastanak. Ne bih rekao da tu postoji neka velika šuma u blizini Grubora. Postoje grupe drveća, ali ne i šuma, što je za mene sasvim različita stvar. A železnička linija od doline Plavno je železnica koja ide iz Knina do Strmice i dalje. Rekao bih da je možda 20 kilometara dalje od doline Plavno.

SUDIJA KINIS: 20 kilometara.

SVEDOK ROBERTS: Otprilike 20 kilometara, nisam sasvim siguran, ali sigurno je udaljena, ne biste za pet minuta stigli do tamo.

SUDIJA KINIS: Poslednje pitanje odnosi se na paragraf 81, takođe vezano za incident u Gruborima. Spomenuli ste da ste izbrojali oko 12 kuća koje su bile spaljene i koje su gorele. Moje pitanje je da li su te kuće bile blizu jedna drugoj ili su bile razbacane? Kako biste mogli da objasnite ovu situaciju?

SVEDOK ROBERTS: Kuće su bile veoma blizu jedna drugoj. To su bile vrlo male kuće, rekao bih. I ulice su bile vrlo uske, niste mogli da se vozite autom ni u jednom delu Grubora, i kuće su bile vrlo blizu jedna drugoj.

SUDIJA KINIS: Kakav je bio vaš utisak, jesu li sve kuće bile zapaljane namerno, ili su neke kuće slučajno izgorele i možda su neke kuće nastavile da gore kasnije?

SVEDOK ROBERTS: To može da bude jedno od objašnjenja, ali naše je gledište bilo da su bile namerno zapaljene. I u izveštaju od 29. avgusta rekao sam da je pola kuća u Gruborima bilo zapaljeno i gorelo je tokom prve posete tog jutra.

SUDIJA KINIS: Zahvaljujem.

SUDIJA ORIE: Još jedno dodatno pitanje na ovo. Da li su to sve bile kuće jedna uz drugu ili je bila jedna zapaljena, pa druga nije, pa jedna zapaljena, pa druga nije? Da li biste mogli da objasnite tu "polovinu" kad kažete?

SVEDOK ROBERTS: Ne. Možda nije bilo ni sedam kuća u nizu. One su bile razbacane, možda u tri male ulice u različitim delovima sela Grubor su gorele kuće, ali ne sve u tom području.

SUDIJA ORIE: Zahvaljujem na tome. Mislim da smo time zavšili vaše svedočenje, gospodine Roberts. Na početku ste rekli da ste želeli nešto da dodate. Ako ima bilo šta što niste mogli da kažete ranije, ne očekujem dugačke govore, ali ako ima nešto vitalno što biste hteli da kažete; želeli ste to da kažete u tom momentu, ali niste imali prilike...

SVEDOK ROBERTS: Hvala, časni Sude. Samo da kažem vezano za unakrsno ispitivanje od strane branioca generala Čermaka prvog jutra. Govorilo se o prvom sastanku s generalom Čermakom 7. i 8. avgusta, i meni je pokazan sažetak Ujedinjenih nacija sa tog sastanka. Sugerisano je, mislim, da ono što sam rekao u izveštaju da fokus tog sastanka ne odgovara onome što se dešavalo na sastanku. Ja bih, na osnovu svog sećanja, želeo da zamolim Pretresno veće da pogleda izveštaj od 8. avgusta zapovednika Sektora Jug, tačku B na vrhu, koja počinje, govorim po sećanju: Danas imam još jedan sastanak sa generalom Čermakom i teme o kojima se razgovaralo su uglavnom bile sloboda kretanja, bezbednost i tako dalje.

SUDIJA ORIE: Vi biste želeli da nam skrenete pažnju na jedan dokument. Da li je to dokument koji je usvojen? Da, jeste. Mislim da sam već čuo te redove, ne po sećanju, nego sam ih pročitao. Zahvaljujem na tome. Još nešto, gospodine Roberts?

SVEDOK ROBERTS: Još samo da predam ovo, ako mogu, ovaj fajl mi je dat u vezi sa, izvinite ako ne mogu da kažem tu reč. Mislim da sam predstavljen kao izuzetno pristrasan.

SUDIJA ORIE: Ne morate da brinete o tome.

SVEDOK ROBERTS: Ne, ali bih voleo samo da kažem da su me pitali da li sam mogao da nađem ijedno mesto gde sam rekao o kršenju ljudskih prava u Sektoru Jug. Prošao sam kroz svaki članak, i ni u jednom od tih članaka koji su mi dati u

ovom fajlu nikada nisam rekao da je postojalo to kritično pitanje ljudskih prava. Prošao sam kroz ovaj fajl i svaki članak pre 4. avgusta 1995. godine i nakon toga. I ja sam ovde napravio jedan memorandum...

SUDIJA ORIE: Možda je to moja greška. To smo već rekli ranije, strane će to pogledati. Ja nisam dalje ništa preduzimao u tom pravcu. Gospodine Waespi?

TUŽILAC WAESPI: Da, mi smo kratko o tome razgovarali. Mislim da moj kolega ima primerak, a ja nemam. Ali mi možemo podneti podnesak direktno, koji objašnjava svedokove komentare.

SUDIJA ORIE: Da, svedoku se u isto vreme postavlja pitanje da li može da doda bilo šta onome što je naveo na papiru. Ja ostavljam stranama da li žele da se to uvrsti u spis.

ADVOKAT MIŠETIĆ: Slažem se sa onim što je gospodin Roberts upravo rekao. Ja sam pitao da li ima komentara o ljudskim pravima pre 4. avgusta. On je potvrdio da nema. Međutim, on je želeo da kaže i rekao je o kojim je temama govorio tada. Ako Tužilaštvo i gospodin Roberts žele da se to uvrsti u spis, onda u redu.

SUDIJA ORIE: Znači, vi kažete da to nije direktan odgovor na pitanje koje ste vi postavili.

ADVOKAT MIŠETIĆ: On je dao usmeni odgovor, ali ako Pretresno veće ili Tužilaštvo smatra da taj dokument treba da se uvrsti i analizira, nemam prigovor.

SUDIJA ORIE: Gospodine Roberts, jedino pitanje jesu vaši komentari o pitanjima ljudskih prava. I to je bilo ono pitanje koje je bilo postavljeno. I ako imate nešto usmeno da dodate, recite to sada i to kratko, jer koliko sam razumeo, to pitanje je uglavnom pokriveno i nije bilo daljih komentara o pitanjima ljudskih prava.

SVEDOK ROBERTS: Pregledavši sve ovo pored mene, bilo je i drugih viših zvaničnika Ujedinjenih nacija koji su komentarisali o svim ovim pitanjima ovde, kao i posle 4. avgusta 1995. godine i pre tog datuma, i nijedan od njih isto tako nije pokrenuo pitanje ljudskih prava u Sektoru Jug i Sektoru Sever.

SUDIJA ORIE: Znači, rekli biste da ste u dobrom društvu.

SVEDOK ROBERTS: Rekao bih da nije bilo nužno.

SUDIJA ORIE: Još mi dugujete jedan odgovor, a to je sloboda kretanja novinara nakon 4. avgusta 1995. godine. Sećate li se?

SVEDOK ROBERTS: Da, sećam se. Posle 4. avgusta 1995. godine situacija je bila bitno drugačija u odnosu na raniju. Postojala su ograničenja za novinare da odlaze na neka osetljiva mesta kako bi izveštavali, od strane mešovite hrvatske policije i specijalnih jedinica i tako dalje, ali su izlazili sve više i više, posebno u društvu osoblja Ujedinjenih nacija u vozilima Ujedinjenih nacija, i kako se sloboda kretanja povećavala, oni su sami mogli da vide i da izveštavaju slobodno. Ne bih rekao da je bilo veoma mnogo, ali situacija što se tiče slobode kretanja bila je bolja.

SUDIJA ORIE: Hvala na odgovoru. Ovim je završeno vaše svedočenje, gospodine Roberts. Hvala što ste odgovarali na pitanja strana i Pretresnog veća, čak smo dobili i neke besplatne savete, ali to nije nešto zbog čega bih vam posebno zahvaljivao, iako zahvaljujem na dobrim namerama. Želimo vam srećan put kući.

SVEDOK ROBERTS: Hvala puno.

SUDIJA ORIE: Završavamo sa radom za danas. I nastavljamo sutra, u četvrtak 24. jula, u 14.15 časova u sudnici broj 1.

Sednica završena u 13.56 h.

Nastavlja se u četvrtak, 24. jul 2008. godine, u 14.15 h.

